

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra pedagogiky

**Česká
zemědělská
univerzita
v Praze**

Bakalářská práce

**Posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení
pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště**

Autor: Adriana Bajerová

Vedoucí práce: PhDr. Jiří Šedivý

2023

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Adriana Bajerová

Učitelství praktického vyučování

Název práce

Posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště

Název anglicky

The assessment of the effects from the vocational training teacher on developing the positive relation to work by students of the secondary vocational school.

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je posoudit, jaký vliv má učitel odborného výcviku na vztah a motivaci k práci žáků středních odborných učilišť. Na základě kterých teorií a metod lze v současné pedagogické realitě rozvíjet u žáků jejich pozitivní vztah k danému oboru.

Metodika

Studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích a průběžné konzultace s vedoucí práce.

Vymezení terminologie a deskripce teoretických východisek.

Ve výzkumném šetření budou využity vybrané výzkumné nástroje. Analýza přístupu a chování učitele odborného výcviku při motivaci žáků k získání a rozvoji jejich pozitivního vztahu k práci a zjištění vlivu tohoto vztahu na upevnění pracovních návyků žáků se zaměřením na teorie a metody aktivizace v současné edukační realitě, na základě vybraných výzkumných nástrojů jako je dotazníkové nebo jiné adekvátní řešení. Na základě zjištěných informací bude provedena komparace odpovědí s výslednou interpretací dat. Vyvození závěru, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.

Poslední vypracovaná verze bakalářské práce bude předložena ke kontrole do 17. 2. 2023. Finální verzi práce odevzdat na studijní oddělení do konce března 2023.

Doporučený rozsah práce

Dle pravidel pro psaní BP.

Klíčová slova

učitel odborného výcviku, motivace, žák, odborný výcvik, praktické dovednosti

---

Doporučené zdroje informací

ČAPEK, R. Líný učitel: jak učit dobře a efektivně. Vyd. 1 Praha: Raabe, [2017], ©2017. 140 stran. Dobrá škola. ISBN 978-80-7496-344-5.

DYTRTOVÁ, R. – KRHUTOVÁ, M. *Učitel : příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2863-6.

DYTRTOVÁ, R. – KRÍŽ, E. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. INSTITUT VZDĚLÁVÁNÍ A PORADENSTVÍ. *Teorie a praxe praktického vyučování : textová studijní opora*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. ISBN 978-80-213-2867-9.

GORDON, T. Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem. Vyd. 1 Praha: Malvern, 2015. 325 stran. ISBN 978-80-7530-006-5.

PETTY, G. – FOLTÝN, J. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0367-4.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – IVP

Vedoucí práce

PhDr. Jiří Šedivý

Garantující pracoviště

Katedra pedagogiky

Elektronicky schváleno dne 29. 5. 2022

Ing. Karel Němejč, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 7. 6. 2022

Ing. Karel Němejč, Ph.D.

Pověřený ředitel

V Praze dne 23. 01. 2023

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: „Posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma že, na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne .....

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce panu PhDr. Jiřímu Šedivému. Který mi po celou dobu psaní byl velmi nápomocný. Jeho rady byly vždy výstižné a velmi mi pomohli k sepsání této bakalářské práce.

Abstrakt

Ve své bakalářské práci jsem zpracovávala téma posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště výučního oboru Cukrář. V průběhu práce jsem se snažila zjistit, co vede žáky základních škol k výběru učebního oboru Cukrář, a jestli je průběh studia natolik změnil, že chtějí v oboru pracovat i po absolvování střední odborné školy.

V teoretické části práce jsem se zabývala, co je to motivace, jak motivovat žáky, teorií potřeb, hodnocení žáků, komunikací a osobností. Jednotlivé kapitoly jsou dále rozšiřovány dle mého mínění podle toho co nejvíce formuje žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

Do praktické části jsem vybrala metodu šetření prostřednictvím online dotazníku. Ve kterém jsem pokládala otázky žákům Střední školy gastronomické a hotelové s.r.o. v 1., 2., a 3. ročnících. Záměrem bylo zjistit, jak respondenti vnímají studijní obor cukrář, co podle nich znamená motivace a jaká je komunikace s učiteli. V závěru práce jsou uvedeny mé doporučení pro učitele odborných předmětů, které vyplývají z dotazníkového šetření.

Klíčová slova

učitel odborného výcviku, motivace, žák, odborný výcvik, praktické dovednost

Abstract

In my bachelor's thesis, I worked on the theme of assessing the influence of vocational training teacher on the development of a cheerful outlook to work among students at a secondary vocational school in the industry of confectionery. In the process of my work, I tried to find out what leads elementary school students to choose the teaching industry of confectionery, and whether the course of study changes them so much that they want to work in the field even after graduating from a secondary vocational school.

In the theoretical part of the work, I dealt with what motivation is, how to motivate pupils, the theory of needs, assessment of pupils, communication, and personality. The individual chapters are further expanded according to what forms the pupils to a cheerful outlook towards work as much as possible.

For the practical part, I chose the method of investigation through an online questionnaire. I asked questions to the pupils of the Secondary School of Gastronomy and Hotel s.r.o. in the 1st, 2nd, and 3rd years. The plan was to find how the respondents perceive the field of study confectionery, what they think motivation means, and what communication with teachers is. At the end of the thesis, my recommendations for teachers of professional subjects, which result from the questionnaire survey, are presented.

Keywords

vocational training teacher, motivation, disciple, professional training, practical skill

OBSAH

ÚVOD.....	10
TEORETICKÁ ČÁST	
1. Cíl a metodika.....	11
2. Motivace	12
2.1 Motivace žáků	13
3 Teorie potřeb	14
3.1 Fyziologické potřeby.....	15
3.2 Pocit bezpečí a jistoty.....	15
3.3 Pocit lásky a sounáležitosti	16
3.4 Pocit uznání.....	16
3.5 Seberealizace.....	17
4 Hodnocení žáků	18
5 Komunikace.....	20
5.1 Pedagogická komunikace.....	20
5.2 Verbální komunikace	22
5.3 Neverbální komunikace	22
5.3.1 Mimika a pohyby očí.....	23
5.3.2 Gestikulace.....	23
5.3.3 Haptika.....	24
6 Osobnost.....	25
6.1 Osobnost učitele	26
6.2 Typologie učitele.....	27
7 Shrnutí teoretické části	29
PRAKTICKÁ ČÁST	

9	Cíl dotazníkového šetření	31
9.2	Střední škola gastronomická a hotelová s.r.o. Vrbova 1233, 147 00 Praha 4 - Braník31	
10	Popis metody výzkumu – dotazníkové šetření	33
11	Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	34
12	Hodnocení dotazníkového šetření.....	53
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ONLINE ZDROJŮ	58
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	58
	SEZNAM TABULE	58
	SEZNAM GRAFŮ	59
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	60
	Příloha č. 1: Ukázka dotazníku šetření.....	
	Příloha č. 2: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 1. ročníku	
	Příloha č. 3: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 2. ročníku	
	Příloha č. 4: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 3. ročníku	

ÚVOD

Toto téma posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště jsem si vybrala, jelikož si myslím, že pozitivní vztah k práci žáků je důležitý a správná motivace ze strany pedagoga je klíčová pro rozvoj dovedností žáka. Tuto práci hodlám přirovnávat k oboru Cukrář, který je mě osobně blízký, protože jsem jej sama vystudovala a ráda bych jednou učila budoucí cukráře.

Žáci, kteří si vybrali pro své povolání obor Cukrář, dochází jeden týden do školy a další týden na odborný výcvik. Ve škole žáci získávají nejen teoretické vědomosti. Pedagog je zde může navnadit na to, co je čeká na odborném výcviku, ale především je může připravit teoretickými znalostmi, které využijí v praxi. Naopak na odborném výcviku žáci své nabyté vědomosti aplikují do praxe a osvojují si nové dovednosti a prohlubují již získané znalosti pod odborným dohledem učitele odborného výcviku.

Cílem práce je zaměřit se na to, jaký vliv mají učitelé odborného výcviku, ale i učitelé odborných předmětů na žáky středního odborného učiliště oboru Cukrář 29-54-H/01. Jak motivují své žáky k práci pracovními návykům a zároveň jaký vliv mají učitelé na žáky učebních oborů, zda je motivují natolik že žáci, kteří absolvují daný obor dále pracují v daném oboru či nikoliv. V praktické části hodlám oslovit žáky učebního oboru cukrář a prostřednictvím dotazníkového šetření jim položit nejrůznější otázky, a vybrané odpovědi budou v příloze jako ukázka.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce bylo posoudit, jaký vliv má učitel odborného výcviku na vztah a motivaci k práci žáků středních odborných učilišť. Na základě, kterých teorií a metod lze v současné pedagogické realitě rozvíjet u žáků jejich pozitivní vztah k danému oboru.

Metody, které jsem použila bylo studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích, průběžné konzultace s vedoucím práce a vlastní průzkum v SOŠ, která vzdělává žáky v oboru.

Vymezila jsem terminologii a popsala teoretická východiska.

Ve výzkumném šetření byly využity vybrané výzkumné nástroje. Analyzovala jsem přístup a chování učitelů odborného výcviku při motivaci žáků k získání a rozvoji jejich pozitivního vztahu k práci a zjišťovala vliv tohoto vztahu na upevnění pracovních návyků žáků. Zaměřila jsem se na teorie a metody aktivizace v současné edukační realitě pomocí vybraných výzkumných nástrojů jako je dotazníkové nebo jiné adekvátní šetření. Na základě zjištěných informací jsem provedla komparaci odpovědí s výslednou interpretací dat. Následovalo vyvození závěrů, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.

2. Motivace

Motivace je jeden z nejvíce používaných pojmů v dnešním světě. Neustále jsme nabádáni k tomu, abychom něco řešili, dělali, nakupovali, a to v rodině, ve škole, od přátel nebo v médiích. Motivaci popisuje řada autorů a vychází o ní mnoho odborných i populárních knih.

Motivaci definují různí autoři například takto:

„Motiv (lat. movere = hýbati, pohybovati) znamená souhrn hybných činitelů v činnostech, v učení a v osobnosti. Přitom hybným činitelem míníme takové skutečnosti, které jedince podněcují, podporují, nebo naopak tlumí, aby něco konal nebo nekonal“ (Čáp, 1980, s. 66).

„Motivace je důvod, proč věci děláme. Hybná síla. Jádro našeho chtění. Vnitřní kompas. Proces, který dává organismu energii. Smysl nějaké činnosti. Nástroj k uspokojení potřeb. Motivovaný člověk je cílevědomější, podává dlouhodobě kvalitnější výkon. Ale pozor – motivace nemusí mít jenom ten žádoucí pozitivní vliv! Negativní dopady nastávají tehdy, když je motivace příliš vysoká“ (Medlíková, 2021, s. 13-14).

„Člověk je nedokonalý tvor a zřídka kdy dosáhne stavu naprostého uspokojení, a pokud se to podaří, trvá to jen krátce. Jakmile je jedno přání uspokojeno, další okamžitě zaujme jeho místo. Když je uspokojeno i ono, další vystoupí do popředí atd. Pro lidskou bytost napříč celým životem je typické, že prakticky neustále po něčem touží. Čelíme proto nutnosti studovat vzájemné vztahy mezi těmito motivy a spolu s tím čelíme nutnosti vzdát se izolovaných motivačních jednotek, máme-li se dobrat širšímu porozumění tomu, co hledáme“ (Maslow, 2021, s. 49-50).

Nejvíce se ztotožňuji s paní autorkou Medlíkovou, která motivaci popisuje nejen kladně, ale upozorňuje i na její negativní stránku.

2.1 Motivace žáků

Motivovat žáky ve škole může učitel více způsoby, nejčastější z nich jsou:

- hodnocení žáka vhodnými způsoby, které jsou zaměřené na jeho úspěchy, pokroky v práci, pozitivním a spravedlivým hodnocením jeho snahy
- komunikací s žáky
- individuálním přístupem k žákovi a jeho potřebám
- odbornost učitele, která žákům imponuje a posiluje jejich snahu k dosažení vlastních cílů.

Hodnocením žáka však může učitel dosáhnout pozitivní i negativní motivací. Nespravedlivé hodnocení může žáka demotivovat. Jak uvádí Kolář a Šikulová (2005, s.45), „hodnocením můžeme sledovat a dosáhnout zvýšení motivace žáka v učebních činnostech. Na druhou stranu můžeme prostřednictvím hodnocení žáka zcela nebo jen částečně demotivovat pro učební činnosti. Motivační funkce je nejfrekventovanější a nejvyužívanější funkcí hodnocení a v praxi školy je hodnocení k tomuto záměru nejčastěji využíváno, někdy i zneužíváno, a to v případě, že je učitelem použito jako prostředek k udržení kázně ve třídě. Motivace je založena na potřebách člověka, zejména na potřebách sociální povahy“. Pavelková (2002, s. 7) uvádí, že „motivace je jednou ze základních podmínek efektivního učení, protože může mít pozitivní dopad na koncentraci (pozornost) žáků, paměťové pochody (uložení a uchování v paměti), výdrž u učení, rychlost a hloubku učení, snížení únavy při učení atd. Motivace je také nutnou podmínkou rozvoje schopností žáka. Na její úrovni a kvalitě záleží, zda bude žák využívat či nevyužívat svého potenciálu, a tím i bude-li své schopnosti dále rozvíjet“.

„Správně motivovat žáky a nadchnout je pro učení je důležitou dovedností a velkou výzvou pro každého učitele. Pokud to učitel umí, zvyšuje významně výsledky učení. Povzbuzovat žáky k tomu, aby se chtěli učit, a konkrétně navozovat a posilovat konkrétní druhy motivace je velké umění, které nepřichází samo. Je to uvědomělý proces, kterým je třeba se hlouběji zabývat. Při přípravě na vyučovací hodiny a v průběhu procesu vyučování musí mít učitel stále na paměti druhy a způsoby motivace a ustavičně se musí snažit je v průběhu výuky při vhodných příležitostech využívat“ (Sitná, 2009, s. 18).

3 Teorie potřeb

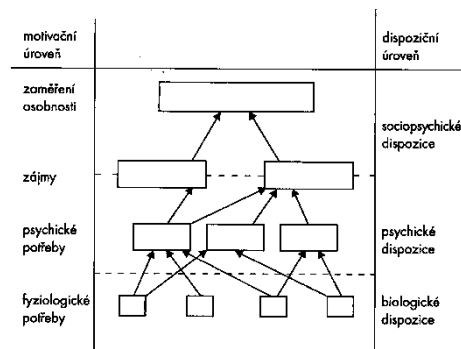
Čáp (1980, s. 67) tvrdí že motivace je založena na sociálních potřebách člověka. Lze do nich zařadit potřeby osobního vztahu, úspěchu, uznání od jiných lidí, potřebu být kladně hodnocen a přijímán, potřebu poznání a seberealizace.

Nejznámější studie o potřebách člověka je od Maslowa (2021, s. 73), který teorii potřeb popisuje jako hierarchisticky sestavenou pyramidu. Jako první jsou fyziologické potřeby, s následující pocitem bezpečí a jistoty, sounáležitosti a lásky, potřeba úcty a seberealizace, a na vrcholu pyramidy potřeba seberealizace. Pyramida potřeb dobře koresponduje se schématem motivačních úrovní (viz obrázky), lze předpokládat že Maslow byl předlohou pro Pavelkovou.

Obrázek 2 - Maslowa pyramida potřeb

Zdroj: upraveno neznámým autorem

Obrázek 1 - Motivační úrovně

Zdroj: Pavelková, 2002

Zaujalo mě, že s teorií Maslowa zcela nesouhlasí Medlíková (2021, s. 62) ve své knize, kde tvrdí, že „Maslow věřil, že aby člověk došel k vyšším potřebám, musí mít naplněné ty na nižších úrovních, což není tak úplně pravda. Někteří lidé dokážou žít pro svoji vizi o chlebu a vodě nebo – když se podíváte na některé donátory a lidi z neziskových organizací – věnovat vyšším záměrům majetek, síly a značnou část života, protože je to pro ně hlavopatní“.

Já osobně s Medlíkovou více méně souhlasím, jelikož každý člověk je jiný – originál, tím pádem má i svou originální pyramidu potřeb. Každý máme v určité fázi života jiné priority jeden řešíme, jestli bude mít co dát do úst svému dítěti a druhý, jestli si má koupit jeden nebo dva luxusní předměty. Naše potřeby se odvíjí od naší životní situace.

3.1 Fyziologické potřeby

Fyziologické potřeby zajišťují přežití, mezi ně jako nejdůležitější řadíme spánek, potravu a teplo. Ve střední škole se můžeme dost často setkat s neuspokojenou potřebou spánku, a to například z důvodů nadměrného využití moderních technologií a neuspokojivého dohledu rodičů. Neuspokojení životních potřeb, může být pro žáka motivací pro zlepšení vlastní životní situace a získání lepší životní úrovně a společenského status, než mají jeho rodiče.

„Potřeby, které se obvykle považují za výchozí bod teorie motivace, jsou takzvané fyziologické pudy. Dvě oblasti výzkumu z poslední doby vyžadují, abychom přehodnotili své obvyklé představy o těchto potřebách: za prvé vývoj koncepce homeostázy; a za druhé zjištění, že chuť (preferenční volba v jídle) je poměrně účinným ukazatelem skutečných tělesných potřeb či deficitů“ (Maslow, 2021, s. 59).

3.2 Pocit bezpečí a jistoty

„Potřeba bezpečí bývá u zdravého a spokojeného dospělého člověka v naší kultuře převážně uspokojená. Mírumilovná, hladce fungující, stabilní, dobrá společnost zpravidla dává svým členům zažívat dostatek bezpečí před divokými zvířaty, extrémními teplotami, zločinnými útoky, vraždou, chaosem, tyranii atd. Proto velmi reálně již nejsou potřeby bezpečí pro její členy aktivními motivujícími faktory. Stejně jako se nasycený člověk necítí hladový, člověk, který je v bezpečí, se necítí v ohrožení. Jinak se potřeba bezpečí obvykle bere jako aktivní a převládající mobilizující faktor ve zdrojích organismu pouze ve skutečně naléhavých situacích, např. válce, v nemocnici, při poranění mozku, zhroucení autority, v chronicky špatných situacích“ (Maslow, 2021, s. 64-65).

Popisuje, že pocit bezpečí a jistoty v naší společnosti téměř vymizeli. Ve škole se, ale setkáváme s žáky, kteří mají neuspokojivé rodinné zázemí, nebo se setkali s šikanou či jinými rizikovými negativními jevy. Ne vždy dokážeme rozpoznat charakter těchto problémů, ale máme snahu se podílet na jejich řešení.

3.3 Pocit lásky a sounáležitosti

Pocit lásky a sounáležitosti podle Maslowa (2012, s. 66) přichází až když jsou fyziologické potřeby a potřeby bezpečí uspokojeny. Teprve pak přijde na řadu potřeba lásky a náklonosti. Ve chvílích, kdy uspokojíme hlad, chceme něco dalšího. Začneme si uvědomovat potřebu blízkých přátel, partnerů, dětí a podobně, které potřebujeme naplnit. Pocit sounáležitosti v různých věkových kategoriích zejména na středních školách může hrát velkou roli, ať už se jedná o postavení ve třídě, klima třídy a školy, a může se projevit též ve vztahu k autoritám.

3.4 Pocit uznání

Naše sebedůvěra roste a klesá s pocitem uznání. Pokud se nám dostává pouze negativní reakce, můžeme si začít připadat bezcenní a neschopní, ať už v osobní nebo pracovní rovině. Nízké sebevědomí u žáků může vést až k sebepoškozování, užívání návykových látek a dalším negativním jevům. Zároveň i přehnané pochlebování může mít na nás negativní dopad, nadměrné ego může dávat pocit nadřazenosti, že si můžeme dovolit naprosto vše i za cenu ublížení druhým osobám.

„Všichni lidé v naší společnosti mají potřebu či touhu po stabilním, pevně založeném a obvykle vysokém hodnocení sebe samých, potřebu sebeúcty a úcty ze strany druhých. Tyto potřeby je proto možné kvalifikovat do dvou souborů. Jsou to v první řadě touha po moci, úspěchu, dostatečnosti, zvládnutí a kompetentnosti, důvěře tváří v tvář světu, po nezávislosti a svobodě. V druhé řadě máme něco, čemu bychom mohli říkat touha po reputaci či prestiži (kterou definujeme jako respekt či úctu od druhých lidí), postavení, slávě, převaze, uznání, pozornosti, významu, důstojnosti či ocenění. Uspokojení potřeby sebeúcty vede k pocitům sebedůvěry, hodnoty, síly, schopnosti a adekvátnosti, pocitu, že člověk je ve světě užitečný a potřebný. Neuspokojení těchto potřeb však vede k pocitům méněcennosti, slabosti a bezmoci. Tyto pocity pak vyvolávají základní ztrátu odvahy jednat nebo jiné kompenzační či neurotické

směřování. Docenění nutnosti základní sebedůvěry a porozumění tomu, nakolik bezmocným lidem chybí, lze snadno získat ze studie závažných traumatických neuróz“ (Maslow, 2021, s. 67-68).

3.5 Seberealizace

Seberealizací můžeme nazvat rozvoj nás samotných. Stále častěji lidé pracují v zaměstnání, které je nenaplnuje, nebo mají více zaměstnání, a kvůli vysokým životním nákladům si nemohou změnu dovolit. Tím může začít trpět osobnost jedince, jeho společenský život se může zmenšit nebo zmizet úplně. Jak uvádí Maslow (2021, s. 68) „můžeme stále často (ne-li vždy) očekávat, že se brzy vyvine nový pocit nespokojenosti a neklidu, pokud člověk nedělá to, k čemu je on sám jako jedinec vybaven. Hudebník musí tvořit hudbu, výtvarník musí malovat, básník musí psát, má-li být nakonec sám se sebou spokojen. Musí být věrný své vlastní přirozenosti“.

Ale i člověk, který není v zaměstnání naplněn, může mít ve svém volném čase možnost se realizovat prostřednictvím svých koníčků a zájmů. Tím může částečně snížit deficit a prožít naplněný a spokojený život.

4 Hodnocení žáků

„Žákovi poskytuje hodnocení důležité informace o vlastním postupu učení. Má zásadní význam pro motivaci žáka k učení, podílí se na vytváření sebepojetí žáka“ (Vališová, Kasíková a kol., 2011, s. 249).

Podle Koláře a kol. (2012, s. 47–48) můžeme hodnocení žáků chápat jako zpětnou vazbu od učitele. Prostřednictvím známky učitelé ohodnotí požadované dovednosti, vědomosti a znalosti, které žák prokázal. Hodnocení musí být objektivní a zcela spravedlivé. Nespravedlivé hodnocení žáci mohou vnímat jako křivdu a nebo své selhání, protože „hodnocení působí všemi svými funkcemi (informativní, motivační, formativní, normativní, regulační i selektivní)“.

Vališová, Kasíková a kol. (2011, s. 249) dále uvedli, že „jednání učitele a jeho rozhodnutí jsou bedlivě sledovány žáky i rodiči, kolegy, nadřízenými, ale i veřejností“.

Od učitelů všichni očekávají, že by měli být spravedliví, objektivní, a měřit všem žákům stejným metrem. Na druhou stranu se od nich požaduje, aby k žákům přistupovali individuálně podle jejich potřeb a možností. Je tak spravedlnost ve vyučování vůbec možná? Podle mých zkušeností spravedliví učitelé existují, a jsou to ti, kteří svým žákům stanoví jasná pravidla (nejen) pro práci a její hodnocení, a tato pravidla také sami dodržují. Kvalita výchovně-vzdělávacího procesu může být významně ovlivněna právě hodnocením. Umožňuje nejen posuzovat úspěšnost vyučování a plnění průběžných cílů (například tematických plánů), ale i plánovat další postup výuky, její časové rozložení, obsah a metodické prostředky.

„Na základě učitelova hodnocení prožívají žáci úspěch nebo neúspěch (nebo úspěch či neúspěch očekávání), a ten je motivem k dalším učebním výkonům. Prostřednictvím hodnocení jsou uspokojovány zájmy a potřeby žáka, např. být úspěšný, být pochválený učitelem, splnit učitelovo očekávání, ale také se vyhnout nepříjemnostem. Tyto potřeby ovlivňují žákovo chování a jednání, jeho výkon“ (Kolář, Šikulová, 2005, s. 45).

V doplněném vydání od Koláře a Šikulové (2009, s. 83) se dočteme, že způsobů hodnocení je mnoho. Hodnotit žáky může pedagog několika způsoby. Klasifikace se v jednotlivých školách liší podle věku, dosažené zralosti, požadovaným

přiměřeným kompetencím (mateřské školy, základní školy, střední školy a konzervatoře, vyšší odborné školy, vysoké školy).

Klasifikace v ČR se řídí zákonem vydaným ministerstvem školství a mládeže, zákon číslo 561/2004 Sb. Nejčastější formou klasifikace je klasické známkování, ve vyšších školách může být známkování písmenné. Jako progresivní formu vnímá část veřejnosti hodnocení slovní, které vyjadřuje progresy žáka v průběhu uplynulého období v jednotlivých předmětech. Já osobně jsem se v průběhu studia setkala jen s klasickým známkováním (MŠMT, 2023).

5 Komunikace

Mnoho autorů ve svých publikacích, článků, beletriích, odborných literatur a podobně, se zabývají nebo zmiňují komunikaci. Myslím, že se shodneme, že komunikace je důležitý prostředek pro sdělování, získávání a výměnu informací. Různými způsoby komunikace můžeme vyjádřit také ty nejhlubší lidské city – lásku, přátelství, uznání.

„Principem komunikačních interakcí jsou procesy kódování a dekódování informace, těmi se zabývají v obecné poloze kybernetika a teorie informace, speciálně pak psychologie, pedagogika, sociologie, lingvistika. U lidí jde v komunikaci o víc než jen o přenos informací: jde i o sebeprezentaci, o sebepotvrzení, o vyjadřování postojů. Komunikací také vyjadřujeme své pocity, stavy, nálady. Lze ji chápat i jako sdělování významů v sociálním chování a v sociálních vztazích lidí“ (Kolář a kol., 2012, s. 65).

Kolář a kol. popisují komunikaci z obecného hlediska. Co to komunikace je, jaké vědy se jí zabývají a jakou funkci má komunikace u lidí.

Jejich tvrzení dále rozvíjí Thomas Gordon, který ve své knize Škola bez poražených (2015, s. 74–76) položil otázky: „Proč spolu lidé mluví? Co způsobuje, že člověk chce s druhým komunikovat? Komunikační proces začíná, když má člověk potřebu, již chce vyjádřit – něco se uvnitř děje. V určitém smyslu lze říci, že člověk svůj život prožívá „uvězněný“ ve svém fyzickém já. Řeč je pokus vyjádřit okolnímu světu, co se děje uvnitř něj. Ale jak? Je nemožné, aby vyjádřil to, co se v něm odehrává – tedy například hlad, frustraci, únavu nebo podobné stavy. Toto jsou psychologické procesy či tělesné podmínky, které nelze předat – musí doslova zůstat uvnitř člověka. K tomu, abychom vyjádřili, co cítíme uvnitř nebo co nás trápí, musíme zvolit kód – komunikační experti mluví o tom, že prožitek musíme „zakódovat“ neboli „zašifrovat“. Všechna slova jsou kódy – jazykový ekvivalent pro naše pocity, nikoliv pocity samotné“.

5.1 Pedagogická komunikace

Komunikace je základní interakcí ve škole, mezi žákem a pedagogem probíhá téměř neustále. Na její kvalitě z velké části závisí výsledky vzdělávání. Zde považují osobní kontakt za základní kámen vzdělávacího procesu. Ve výchovném procesu je přímá interakce mezi žákem a učitelem, nebo rodiči a učitelem nezastupitelná. Ve vzdělávacím procesu může být část komunikace nahrazena moderními médii, která

jsou opět ve značné míře obsluhována učitelem, který k nim podává komentář, doplňuje, vysvětluje a očekává od žáků zpětnou vazbu.

Školy rozvíjejí progresivní metody vyučování a zavádějí moderní technologie do vzdělávání. Během covidové doby si učitelé, žáci, a i rodiče vyzkoušeli, jak vypadá výuka prostřednictvím online platforem (Microsoft Teams, Skype, Učebna, Moodle apod.). Ta doba byla pro všechny poučná i názorná. Osobně jsem ráda, že tato forma distančního vzdělávání nenahradila zcela pedagogy. Pro učitele odborných předmětů je tento způsob vzdělávání nejtěžší, jelikož praktické znalosti nelze předat žákům učňovských oborů. Naopak si myslím, že jsme se nuceně naučili více využívat moderních technologií pro jiný způsob realizaci výuky. Dokážou nám někdy technologie nahradit osobní kontakt? Já doufám že ne.

Pedagogická komunikace se „orientuje na dosažení vzdělávacích cílů a je dále determinována obsahem, postavením účastníků komunikace (žák – učitel) a platí zde předem dohodnutá pravidla související s charakterem vzdělávacího procesu. Pedagogická komunikace probíhá především ve školách, ale také v různých vzdělávacích a výchovných zařízeních. Odborníci studují její aspekty obsahové, procesuální, produktové a funkci kognitivní, motivační, regulační atd.“ (Kohout, 2018, s. 64).

Popisuje, že pedagogická komunikace probíhá mezi dvěma, třemi a více aktéry. Komunikace může probíhat mezi učitelem a žákem, mezi učitelem a rodičem, nebo mezi školou, žákem a rodičem, v krajních případech se musí zapojit i další pracovníci školy (výchovný poradce, vedení školy) nebo příslušné orgány, vše záleží na dané konkrétní situaci.

Cílem komunikace je tedy nejen vzdělávat, ale i formovat a vychovávat žáky. Žáci své učitele nejen pozorují, ale hodnotí i jejich vystupování, chování, komunikaci, spolupráci a všechny aspekty školního života. Učitelé jsou stále pod drobnohledem, každé plevné slovo, přeřeknutí, neobornost a všeho dalšího si žáci bedlivě všímají a následně kritizují.

5.2 Verbální komunikace

Verbální komunikace používá jazyk a řeč, může to být hlasovou nebo písemnou formou. Mešková (2012, s. 15-16) popisuje verbální komunikaci jako vše, co my lidé říkáme, píšeme, slyšíme a přečteme.

„Verbální komunikace je specificky lidský proces a jev patřící k podstatným charakteristikám lidského jedince i lidské společnosti. Vymezuje ji předběžně jako specifickou formu spojení mezi lidmi, a to jednak prostřednictvím předávání a přijímání verbálních významů, jednak prostřednictvím jejich sdílení či nesdílení. Verbální komunikace má řadu podob vystupujících při běžném pohledu jako odlišné a někdy i jako sobě si odporující. Verbální komunikace je individuální i sociální, formální i obsahová, spontánní i dodržující normy, mluvená i psaná“ (Janoušek, 2015, s. 10).

V knize od Koláře a kol. (2012, s. 65) se mi velice líbila definice, že „sdělování informací prostřednictvím jazykových prostředků (zvláště pedagogická) je doprovázena ještě tzv. paralingvistickými aspekty, jako například práce s hlasem (plynulost a rychlost řeči, tón hlasu a jeho zabarvení, délka doby projevu, pauzy v řeči, otázky a jejich zodpovídání)“. Pro řadu lidí může být problémem poslouchat osobu, která mluví rychle, těmto lidem říkáme: „zpomal, jsi jako kolovrátek“. Nebo naopak lidé, kteří mluví velmi pomalu, od nás zase uslyší: „z tebe to leze, jak z chlupaté deky“. Myslím si, že bychom si měli dávat pozor na tón a zabarvení našeho hlasu, jelikož někdy dokážeme vyslovit větu velmi ostře, a přitom význam našeho sdělení nemyslíme tak ostře, jak vyzněl.

5.3 Neverbální komunikace

Komunikace neverbální doplňuje tu verbální o výrazový projev. Jakmile jsou dva a více lidí v rozhovoru, sledují nejen mluvené slovo, ale i způsob, jak na ně ostatní reagují. Svrástil obočí? Usmál se? Zamračil se? Je přehnaně kontaktní? I v telefonních zprávách používáme dennodenně nejrůznější emotikony, abychom svému textu dodali patřičné emoce, tak aby příjemce textu věděl, jak se cítíme. Zkoumáme, jak na nás druzí působí, každým výrazem, milým gestem nás ovlivňují.

5.3.1 Mimika a pohyby očí

„Cenným zdrojem informací takového typu je samotné čelo, aktuální tvar obočí a především očí. Určující je nejen směr pohledu, ale i délka, frekvence a následnost „terčů“ při očním kontaktu. Pohled z očí do očí je emocionálně nabitý kontakt“ (Mešková, 2012, s. 19).

Mešková rozděluje výrazový projev do dvou částí, dolní poloviny obličeje a horní části. Pomocí dolní poloviny obličeje dáváme najevo radost prostřednictvím úsměvu a smíchu. V horní části obličeje prozrazujeme informace jako je strach, nejistota, zlost a podobně. Zjednodušeně by se dalo říct, že očima prozrazujeme bolest, a rty radost. Říká se, že na každého člověka se díváme jinak. Matky sledují své ratolesti mateřským pohledem, autoritativně pohlížíme na své nadřízené, nebo pohledem prozradíme city, které nechceme nebo se bojíme vyslovit.

5.3.2 Gestikulace

Gestikulace je podobně jako mimika podstatnou součástí komunikace. Většina lidí svůj mluvený projev doprovází gesty. Těmto lidem někdy říkáme „ty by ses bez rukou nedomluvil“. Ale kdo z nás dokáže mluvit, vysvětlovat a popisovat něco bez použití rukou? Žáci zase rádi používají slovo „nevím“, které doplní pokrčením ramen, nebo kývají hlavou pozitivně či záporně místo slovní odpovědi.

„Gestikulací ve srovnání s mimikou lépe zprostředkováváme informace na větší vzdálenost. Pro žáka v poslední lavici je úsměv učitele méně postřehnutelný než jeho oceňující kývnutí hlavou“ (Mešková, 2012, s. 19-20).

Velmi se mi líbil článek Evy Lehečkové, která popisuje zajímavosti gestikulace, kterou všichni používáme. Spekuluje o tom, zda jsme se kdysi nedomlouvali pomocí gest. Ale jak bychom bez pomoci slov mohli vyjádřit například telefonování? Psaní? Fotografování? Únavu? Čas? Je pravděpodobné že by se naše gesta velmi podobala. Samozřejmě v průběhu času se gesta generačně odlišují. U telefonování starší generace ukáže sluchátko přiložené k uchu, kdežto mladší generace imaginární chytrý telefon (Zkoumá tajemství gest, 2023).

5.3.3 Haptika

„Haptika se zabývá tělesnými kontakty, doteky, které se rodí v okamžiku, kdy se vzdálenost rovná nule. Mezi blízkými, spřízněnými jedinci frekvence dotyků stoupá. Dotek se považuje za určitý projev intimity. Frekvence doteků u dětí je vyšší než u starých lidí. Doteky v naší kultuře mezi neznámými lidmi se uznávají v případě rituálů, jako je pozdrav, představování, loučení (pravidla společenského styku). Haptika vyjadřuje pozitivní emoce: citovou podporu, ocenění, zájem, náklonost. Haptikou můžeme usměrňovat a ovládat chování, postoje jiné, ne úplně cizí osoby. Pokud například chceme, aby nás někdo poslouchal, dotkneme se ho“ (Mešková, 2012, s. 21).

Mešková popisuje jakou mají doteky nad námi moc. Dotekem můžeme někoho pohladit po tváři, vyznat náklonost, ale i fyzicky ublížit. Společenským zvykem u nás je podání ruky při seznámení. Když se chceme navzájem představit a podáváme si ruce dáváme si při tom pozor, aby náš stisk byl dostatečně pevný, abychom nebudili dojem „leklé ryby“.

V neverbální komunikaci není haptika pouhým gestem, ale je to i projev zdvořilosti nebo náklonnosti.

6 Osobnost

Každý z nás je osobností formovanou zkušenostmi z předchozího života. Rodinné zázemí, přátelé, partneři, škola, práce, cokoliv, co zažijeme, má na nás dopad. Také se učíme od ostatních. Vývoj osobnosti trvá po celý život a v každé části života nás ovlivňují jiné faktory. Při narození a v prvních několika letech na nás mají zásadní vliv rodiče a nejbližší členové rodiny. Následně se začínáme setkávat s jinými dětmi – vrstevníky, se kterými si vytváříme první sociální kontakty. Během školní docházky potkáváme nové tváře a dále si budujeme osobnost a postavení ve vrstevnické skupině. V každé části života narážíme na různorodé podněty, které nás formují a posouvají dál.

O osobnosti člověka již bylo napsáno mnoho publikací, jako například Čáp (1980, s. 57) který ve své knize uvedl, že „v běžné řeči se často užívá výrazu osobnost k označení jen některých lidí: těch, kteří mají určité společenské postavení, jejichž vlastnosti jsou považovány za mimořádné, „proslavili se“ apod. Naproti tomu v psychologii označujeme jako osobnost kteréhokoliv člověka“.

Slavík a kol. (2012, s. 34) tvrdí, že „termín osobnost se užívá denně, stal se přirozenou součástí našeho běžného slovníku, aniž bychom se v proudu životních situací zamýšleli nad tím, co vlastně znamená, jak je obsažený a kolik významů pod něj lze skrýt. Daleko dříve než psychology zajímala osobnost filozofy a básníky. Svědčí o tom již i starořecký nápis v Apollonově chrámu v Delfách: Gnotis sauton. – Poznej sám sebe. K nejzajímavějším v psychologii patří otázky typu:

- Jaký jsem vlastně člověk?
- Jsem stejný jako před třemi či deseti lety?
- Jak mne vidí druzí?
- Jsem jako ti druzí, nebo jsem jiný?
- Jsem skutečně jedinečný a nenahraditelný, nebo se mýlím?“.

Od Slavíka a kol. se mi tyto otázky velmi líbily, jelikož jsou dosti výstižné. Snaha zavděčit se druhým, ujasnit si, kdo v daný moment jsme nebo co se z nás během několika let stalo, jsou přesně otázky, které bychom si v průběhu života měli občas pokládat.

6.1 Osobnost učitele

Kolář a kol. (2012, s. 90) poukazuje na učitele, jako na osobu, ke které žáci vzhlíží, a to nejen jako k osobě, která je plně kvalifikovaná, pro některé žáky může být učitel tzv. hrdina. Pedagog má u žáků zastávat roli autority, proto mnozí žáci k němu mají velkou důvěru a nebojí se na něj obrátit.

Vališová, Kasíková a kol. (2011, s. 16) ve své knize popisují že „být učitelem – stát se nositelem výchovných idejí a ideálu vzdělanosti – znamená být v první řadě osobností. A tomu se v pravém slova smyslu nelze vyučit ani naučit. Věrohodným učitelem se může stát pouze ten, kdo vychovává sám sebe, kdo na sobě zakouší a je schopen prožívat veškerou problematičnost lidské existence, kdo dokáže studovat sám sebe a klade si otázky, zda je schopen vykonávat to, co požaduje od jiných“.

S nimi se shoduje Kohout (2018, s. 59) který popisuje: „činnost učitele je velice mnohostranná, široká a tvůrčí. Je často označována jako syntetická. Postihnout však onu syntézu odborných, pedagogických a dalších faktorů, která „dělá“ učitele a určuje jeho kvalitu, je velice obtížné. Proto také někteří teoretici tvrdili, že učitelství není vědou, ale uměním, které musí být člověku dáno, kterému se lze jen obtížně naučit, pokud se učit vůbec lze“.

Podle Dytrtové a Krhutové (2009, s. 15 - 16) se osobnost učitele nejlépe projeví v samotném průběhu vyučování, kde musí pedagog pohotově řešit ojedinělé situace, které nelze dopředu předvídat, a proto se na ně nelze připravit. Poukazují i na učitelovu odbornost, jeli schopen se sám dále vzdělávat či nikoliv, a jak dokáže své znalosti předat svým žákům.

V dnešní době je pro pedagogiky náročné až nemožné udržet si žákovu plnou pozornost. Žáci jsou neustále rozptylováni mobilními telefony, chytrými hodinkami, tablety, které neustále používají, i přes školní řád, který elektroniku během vyučování zakazuje. Učitelé mají v průběhu školního roku za úkol vzdělávat a vychovávat, proto se mi líbí výstižné tvrzení od Slavíka a kol. (2012, s. 228), který charakterní rysy učitele definoval takto:

- „je odborník ve svém oboru,
- učivo vysvětluje srozumitelně a jasně;

- dává možnost studentům klást otázky;
- vyžaduje pochopení, a ne zapamatování učiva;
- uvádí příklady z praxe;
- při hodnocení je objektivní a spravedlivý;
- odpovídá na pozdrav studentům a nechová se povýšeně“.

Pokud učitel dělá přesný opak těchto bodů, žáci to vnímají velmi negativně až pohrdavě vůči jim samotným. Pokud pedagogové vyžadují od žáků dochvilnost, úctu, slušné vystupování a zájem o předmět, měli by to v první řadě dodržovat sami. Jít vzorem není staromódní.

6.2 Typologie učitele

Podle Dyrtrtové a Krhutové (2009, s. 18 - 21) „typologie neslouží k zařazování či „škatulkování“ učitelů; jejím smyslem je deskripce a schematizování profesní stránky osobnosti učitele s cílem jejího ovlivňování. Do typologie se promítá zejména vztah učitele k žákům, jeho pojetí vyučování, postoje apod. Typ sice demonstruje určitou charakteristiku, ale konkrétní osobnost může náležet i k několika typům a nemusí být typologicky vyhraněna. Z tohoto důvodu pojem typ podtrhuje především přítomnost vlastností (nebo jejich soubor), které jsou dominantní“. Dále se obrací na teorii Caselmanna, který vymezil typologii učitele na logotropa a paidotropa. Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma pojmy je, že učitel logotrop má zájem o žáky jen z pohledu prázdné knihy, kterou je potřeba naplnit vědomostmi. Kdežto učitel paidotrop se zajímá o žáka jako o lidskou bytost.

Pavlova rozděluje typologii do čtyř kategorií sangvinik, choleric, melancholik a flegmatik. Sangvinik je společenský, a chce být hvězdou všech večírků, ale umí být dobrý herec, žije pro drama. Choleric je silná osobnost, který ví, co chce a jde si tvrdě za tím. Melancholik mívá depresivní sklony, ale ke svému okolí je velmi starostlivý. Flegmatik je neklidnější typ lidské bytosti. Je vyrovnaný a nic ho nevyvede z míry, je často nazýván jako lhostejný člověk (Psychologie osobnosti, 2023).

Typologie Carla Gustava Junga dělí osobnost člověka na introverta a extroverta. Introvert nevyhledává společnost a bez potíží večer stráví sám. Introverta nejčastěji

naleznete s knihou v ruce. Jeho pravým opakem je extrovert, který společnost potřebuje, a i ji vyhledává (Jungova typologie osobnosti, 2023).

Čáp (1980, s. 72) dále rozvádí teorii Junga: „označujeme žáka za extraverta, tím zdůrazníme jeho podobnost s dalšími žáky – extraverty a odlišíme ho od introvertů; z označení „extrovert“ vyplyne, jaký způsob chování od něho můžeme s velkou pravděpodobností očekávat třeba ve volném čase a při navazování kontaktu s neznámými lidmi“.

7 Shrnutí teoretické části

Do teoretické části jsem zařadila kapitoly, o kterých si myslím, že mají největší podíl na profilu učitele odborného výcviku.

V úvodu své bakalářské práce jsem si dala za cíl zjistit, jaký vliv mají učitelé odborného vyučování na své žáky. Jaká je pro žáky nejlepší motivace při práci a jestli po úspěšném zakončení studia půjdou pracovat jako kvalifikovaní cukráři.

Proto jsem se v první části své práce věnovala motivaci. V devátých třídách se mají žáci rozhodnout, na které střední školy podají přihlášky ke studiu. Ale kdo jim řekne, jaká volba je správná? Rodiče? Učitelé? Kamarádi? Rozhodnout by se měli sami. Dělej, co tě baví. To je věta, kterou nejspíš každý z nás už někdy slyšel. Ale podle čeho se patnáctiletí adolescenti mají rozhodnout, co je bude v průběhu života naplňovat za práci?

Část žáků se vydá na gymnázia. Jiní jdou na střední školy nebo střední odborná učiliště. A až tam v průběhu studia se ukazuje, jestli je zvolený obor zaujal. Učitelé mají velikou moc žáky povzbudit, ale i odradit. Správnou motivací mohou utvářet pozitivní vztah ke studovanému oboru u konkrétního žáka.

Žačka či žák si zvolili obor, který měli rádi, bavil je a naplňoval. Vybrali si ho například proto, že měli představu, že se proslaví a stanou se úspěšným cukrářem. Nebo si obor vybrali, protože se nedostali na vysněnou školu. A oba případy mohou skončit úspěchem či neúspěchem. Výsledek může být ovlivněn právě motivací.

Ale jak je to dnes s těmi úspěšnými cukráři? Zatímco žáci sedí ve třídě a získávají znalosti o přípravě surovin až po pracovní postupy, které jsou stanoveny ve školním vzdělávacím programu, tak televizní stanice natáčejí jednu gastronomickou soutěž za druhou. V posledních letech můžeme na televizních obrazovkách vidět hned několik podobných soutěží, jako například amatérské soutěže Peče celá země, MasterChef, nebo třeba i Prostřeno. Každý, kdo má zájem, se může přihlásit a zaplatit si různé kurzy, kde se mu věnují zkušení lektori, kteří mají za úkol naučit je kousek z kulinářského umění, zatímco jiní kvůli tomu studují roky. Zasluhou masmédií mohou žáci získávat pocit, že aby byly slavní a úspěšní, stačí se přihlásit do televizní soutěže.

Prostřednictvím komunikace dokážeme téměř každého namotivovat. Pro někoho je motivací i finanční odměna, ale pochvalu můžeme předat jenom komunikací. Ať už prostřednictvím mluveného slova nebo písemně. Učitelem má být ten, kdo umí komunikovat a dokázat předat vše, co zná, svým žákům.

PRAKTICKÁ ČÁST

9 Cíl dotazníkového šetření

Cílem praktické části mé práce bylo zjistit, jak žáci vnímají svůj studijní obor. V první řadě bylo pro mě důležité vědět, co je vedlo k tomuto studiu a v jakém jsou ročníku. Jakou měli motivaci, když šli na tento obor? Byla to jejich vlastní volba nebo někdo rozhodl za ně?

Dále jsem se zaměřila na to, zda jsou tito žáci nějak motivováni k práci ze strany učitelů teoretických předmětů a odborného výcviku, a jak by podle nich mohla taková motivace vypadat. U některých otázek jsem měla v plánu porovnat ročníky mezi sebou, aby byly vidět rozdílné názory v průběhu studia.

Pro svou bakalářskou práci jsem se rozhodla využít anonymní online dotazník a vybrala jsem si pro svůj výzkum školu, kde jsem sama studovala. Proto jsem měla od výsledků dotazníků jisté očekávání. Doufala jsem, že si žáci v průběhu studia obor oblíbí a studium si užijí stejně, jako jsem si jej užívala já.

Cílovou skupinou dotazovaných byli žáci 1., 2., a 3. ročníku tříletého učebního oboru Cukrář s výučním listem.

Celý dotazník jsem koncipovala tak, abych dokázala posoudit vliv učitelů na žáky a mohla díky tomu navrhnout doporučení pro učitele, jak lépe připravovat žáky na jejich profesní uplatnění.

9.2 Střední škola gastronomická a hotelová s.r.o. Vrbova 1233, 147 00 Praha 4 - Braník

Tato škola vznikla v roce 1991 pod názvem Střední odborné učiliště stravování a služeb jako jedna z prvních soukromých škol u nás. Následně byla dvakrát přejmenována a od roku 2006 nese současný název Střední škola gastronomická a hotelová s.r.o.

Na škole je možné studovat denní formou čtyřleté obory s maturitní zkouškou (Gymnázium, Cestovní ruch, Hotelnictví, Gastronomie) nebo tříleté učební obory zakončené výučním listem (Cukrář a Kuchař-číšník/barman). Je zde také možnost

dálkového studia v učebním oboru Kuchař-číšník nebo nástavbového studia zakončeného maturitní zkouškou v oborech Cestovní ruch, Hotelnictví, Podnikání a Gastronomie.

Podle čeho si žáci vybírají střední školu? Co láká nové studenty? Prestižní pracoviště? Na této škole se žáci mohou v rámci odborné praxe dostat například do pětihvězdičkového hotelu Café Imperial pod vedením šéfkuchaře Zdeňka Pohlreicha a šéfcukrářky Kateřiny Fornůskové, která je i absolventkou školy. Nebo do pětihvězdičkového hotelu Augustine Restaurant s šéfkuchařem Markem Fishtnerem či do vyhlášeného Café Savoy s Martinem Čáslavkou nebo podniků na Malé straně jako je U Knoflíčků, Cukrárna Saint Tropez a mnoha dalších smluvních pracovišť školy.

Škola se může pyšnit hned několika certifikáty, například:

- Zlatý certifikát kvality,
- Certifikát kvality dobré Střední školy,
- Hodnocení České školní inspekce,
- Certifikát ISO 9001:2015.

Škola je také členem několika asociací a sdružení:

- Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska,
- Asociace hotelů a restaurací ČR,
- Česká barmanská asociace
- Asociace kuchařů a cukrářů ČR,
- Asociace číšníků ČR.

Škola pobízí žáky k lepším studijním výsledkům nebo reprezentaci školy na soutěžích formou bodovaného školního motivačního programu. Udělené body se na konci roku sečtou a vítězové mohou získat hodnotné ceny.

Tabulka přidělovaných bodů

	Bodování	Četnost
Pochvala ředitele školy	150	individuálně
Pochvala třídního učitele, učitele odborného výcviku	100	čtvrtletně
Účast na charitativní, či školní akci	40-60	individuálně
Soutěže, reprezentace školy	40-100	individuálně
Školní soutěže	20-60	individuálně
Body třídního učitele	1-20	individuálně
Napomenutí	- 50	individuálně
Důtka	- 100	individuálně
Snížená známka z chování, důtka ředitele	- 150	pololetně

Obrázek 3 - Přidělování bodů v motivačním programu

Zdroj: Webové stránky školy viz použité zdroje

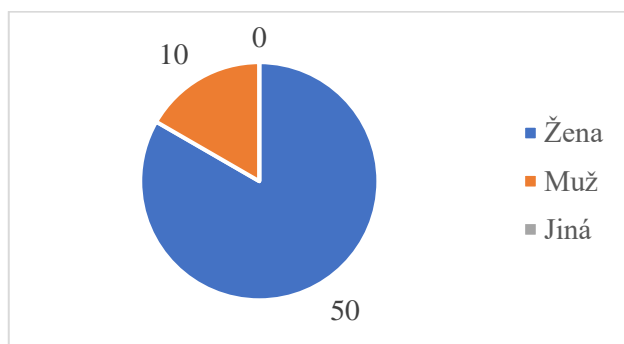
10 Popis metody výzkumu – dotazníkové šetření

Položených otázek bylo celkem dvacet pět, z toho čtrnáct zcela uzavřených, pět polouzavřených, dvě otevřené, jedna s hvězdicovým hodnocením a tři otázky, které doplňovaly předchozí (respektive na ně odpovídali jen určití respondenti).

11 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Otázka č. 1 - Vaše pohlaví

První otázkou jsem chtěla zjistit jaké pohlaví převládá ve třídách. V době mého studia na odborném učilišti jsme ve třídě měli pouze jednoho spolužáka a několik měsíců dokonce dva spolužáky. Z odpovědí můžeme usuzovat, že do učebního oboru cukrář se postupně začínají více hlásit oproti dřívějším ročníkům chlapci. V drtivé většině padesáti dívek a deseti chlapců přesto můžeme říct, že je Cukrář stále spíše dívčí obor.

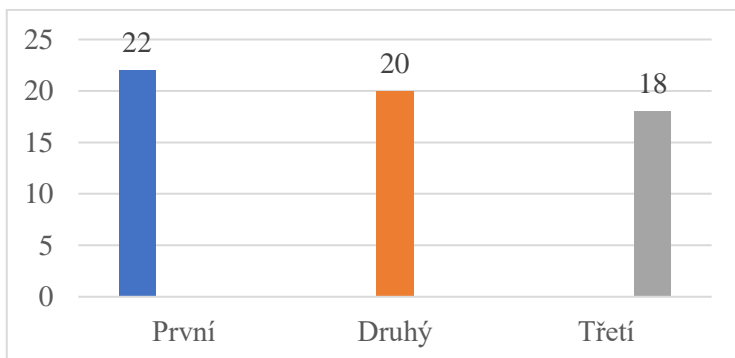

Graf 1 - Pohlaví ve třídách

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 2 - Který ročník právě studujete

Názory žáků v různých ročnících mohou být rozdílné, proto bylo důležité vědět, do jakého ročníků respondenti chodí. Výsledek prokázal úbytek studentů v průběhu studia. Můžeme se zde domnívat, že předčasné ukončení studia žáci volí kvůli náročnému učivu? Nebo výuční obor cukrář neopustili, ale jen změnili školu? Nebo byly vyloučeni ze studijních a kázeňských důvodů? Přesné důvody předčasného ukončení studia se mi nepodařilo zjistit.

Graf 2 - Studující ročník

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 3 – Z jakého důvodu jste si vybrali tento studijní obor?

Doba, kdy se říkalo „jíst se bude pořád, jdi do gastronomie“, jsou už nejspíš dávno pryč. Dle mého názoru si gastronomické obory volí ti žáci, kteří buď obor milují nebo neví, kam jinam jít. Tuto otázku jsem pokládala s úmyslem zjistit, proč si žáci tento obor vybrali. Mnohdy se stává, že žákům budoucí povolání vybírají rodiče, a následně v průběhu nebo na konci školního roku žáci mění střední školu.

Výsledky mě zaujaly, jelikož 45 % dotazovaných obor baví. Z odpovědí můžeme doufat, že se již upustilo od rodičovského výběru.

Tabulka 1 - Výběr oboru

Obor mě baví	27
Přišlo mi to jako správná volba, nevěděl/a jsem kam jinam jít	19
Tento obor nebyl mou první volbou – hlásil/a jsem se na jiný obor	14
Přání rodičů	0

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 4 - Kdybyste se měli znovu rozhodnout, rozhodli byste se stejně?

V návaznosti na předchozí otázku jsem chtěla porovnat rozdíl mezi představou o oboru do kterého se žáci hlásili a současným stavem, kdy už mají reálnou představu, co obnáší.

Stejný obor by si dnes zvolilo jen 38,3 % dotazovaných. U prvního ročníku převládala odpověď „ANO“, zatímco v druhém a třetím ročníku by svou volbu někteří žáci změnili. Tímto výsledkem jsem velmi překvapena, doufala jsem, že kdyby měli žáci možnost opakované volby, zvolili by si opět tento studijní obor.

Tabulka 2 - Rozdíl ve volbě studia v celkovém vzorku 1. až 3. ročník

Ano	23
Nevím	19
Ne	18

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Tabulka 3 - Rozdíl ve volbě studia podle jednotlivých ročníků

	Ano	Ne	Nevím
První	11	3	8
Druhý	7	8	5
Třetí	5	7	6
Celkem	23	18	19

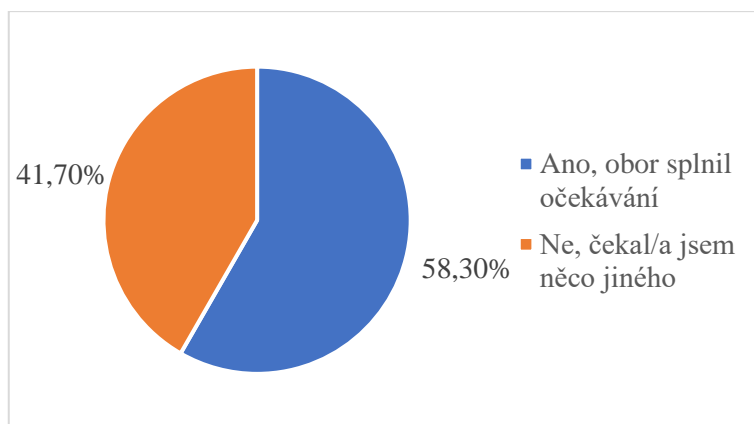
Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 5 - Splňuje obor Vaše očekávání?

Každý, kdo se hlásí na jakoukoliv školu, má předem jistá očekávání. Žáci, kteří si vybírají výuční obor Cukrář, mohou mít představu, že hned v prvním ročníku se budou učit nejmodernější zákusky a výrobu přepychových dortů. A vzápětí jsou zklamáni, jelikož se nejprve musí naučit základy a až v průběhu času se dostanou k pořádné cukračině. Nebo si představují, jak v rámci školy budou vyhrávat nejrůznější soutěže. Aby se na takové soutěže dostali, nestačí jen chuť vyhrávat, ale musí chtít na sobě pracovat a zdokonalovat se v cukrářském umění a řemesle.

Byla jsem překvapena většinovou odpovědí, kdy obor splnil očekávání pouze 58,3 % žáků. Je znepokojující zjištění 41,7 % respondentů měla jiná očekávání.

Patnáct žáků z prvního ročníku uvedlo, že jejich očekávání obor splnil. Podobně je tomu v druhém ročníku, kde odpovídali v poměru čtrnáct ano ku šesti žákům s jinými očekáváními. U žáků třetích ročníků se výsledek dal lehce předvídat vzhledem k předchozí otázce. Zde dvanáct dotazovaných respondentů tvrdí, že očekávali něco jiného.

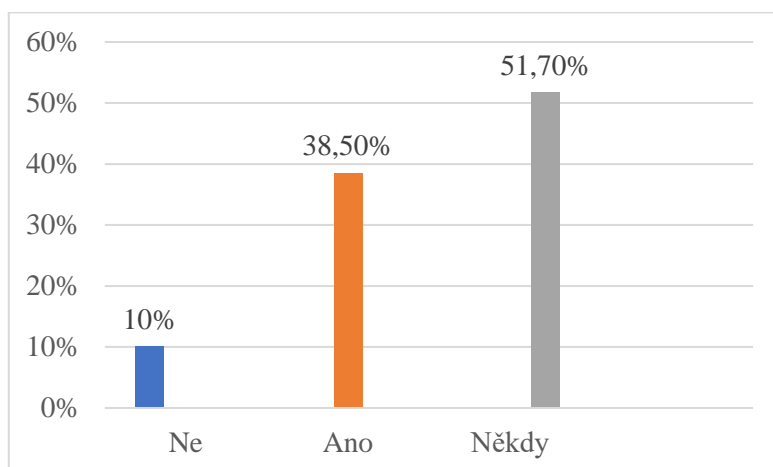
Graf 3 - Splnění očekávání od studijního oboru

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 6 - Baví Vás tento obor?

U této otázky jsem doufala ve velké míře v kladnou odpověď. I kdyby měli jakákoliv očekávání, průběh studia by je mohl i tak bavit. Přesto valná většina odpověděla relativně neutrálně, kdy je obor ne zcela vždy baví. 10 % dotazovaných obor bohužel

nebaví. Kde hledat důvod, proč je obor nebaví, nebo proč jen někdy? Mohou být důvodem vztahy na pracovišti? Nebo zadávaná práce? Nebo důvod je jen ve špatném výběru studijního oboru? Stává se, že žáky výuční obor nebaví a vědí, že v něm nikdy nebudou pracovat, ale přesto tento obor vystudují, aby měli ukončený střední stupeň vzdělání. V lepším případě jdou tito žáci na nástavbové studium a po získání maturitního vysvědčení mají větší šanci na pracovní uplatnění i v jiném oboru který by je mohl více naplňovat.

Graf 4 - Jak je studijní obor baví

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 7 - Pokud jste vybrali „Ne, nebo Někdy“, uveďte, proč Vás tento obor nebaví.

Na tuto otázku měli odpovídat jen ti žáci, kteří v otázce č. 6 odpověděli záporně nebo neutrálně. Žáci dostali možnost vyjádřit se, proč je výuční obor Cukrář nebaví.

Každý máme jinou představu o lehkém a těžkém. Někomu jde učení lépe, jinému hůře, to je neměnný fakt. I tady žáci odpovídali, že pro některé je učivo náročné a látku nezvládají, druzí očekávali větší nároky na znalosti a vědomosti. Velmi se mi líbila odpověď jedné z žákyň, která uvedla: “přijde mi, že někdy nerozumím teorii a ne vždy mi to jde, ale díky skvělým praxím se celkem učím a začíná mě to docela bavit“. Na této odpovědi je zajímavé to, že i když žákyně má problémy s pochopením teoretického vyučování, dokáže získat z odborného výcviku nejen praktické znalosti, ale i vědomosti, které dále dokáže využít při výuce v teoretické části. Další odpovědi se týkaly vztahů na pracovišti, respektive toho, že pověření pracovníci na smluvních

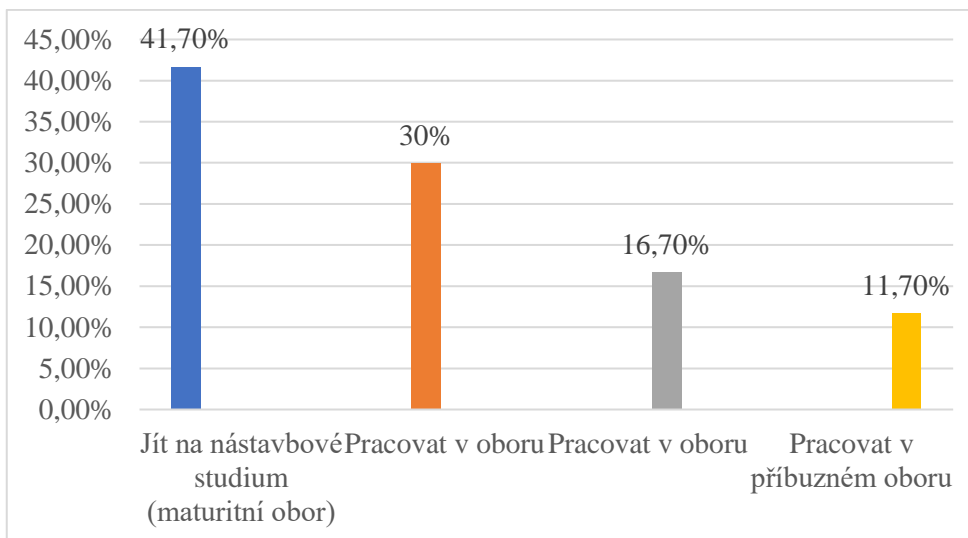
pracovištích nemají s učni potřebnou trpělivost nebo mají nevhodné chování. U otázky č. 5 jsem zmiňovala, že žáci mívají představu, že jejich náplň práce bude různorodá a trendová. Proto v odpovědích zmiňují že je nebaví rutinní práce. Čtyři žáci uvedli, že cukrařina je nebaví, a chtěli by jít studovat na jinou střední školu.

Otázka č. 8 - Co máte v plánu po absolvování studia?

Byla jsem překvapena a velmi potěšena většinou odpovědí, kde žáci projeví zájem podat si přihlášku na nástavbové studium zakončené maturitní zkouškou. Po získání výučního listu chce pracovat ve stejném oboru pouze 30 % žáků. V jiném nebo příbuzném oboru jsou odpovědi téměř vyrovnané. Většina žáků posledních ročníků má v plánu pokračovat se vzděláváním v nástavbovém studiu. Podobně odpovídali i v prvních a druhých ročnících.

Je povzbuzující zjištění, že se žáci rozhodli rozšířit si vzdělání ještě o maturitní zkoušku. Ale je velká škoda, že po třech letech intenzivního studia cukrařiny se někteří žáci tomuto oboru věnovat nechtějí. Raději zvolí práci v jiném nebo příbuzném oboru.

V posledních letech se zvedá zájem žáků z učňovských oborů o nástavbové studium, jelikož v dnešní době je maturitní vzdělání považováno za nezbytný standart. Ti žáci, kteří mají zájem o maturitní vysvědčení, musí podat přihlášku na nástavbové studium v jiném či příbuzném oboru, jelikož nástavbové studium přímo pro vyučené cukráře není. Vzdělávací systém ČR v tomto směru lehce opomíjí učňovský obor Cukrář, a proto žáci nejčastěji volí mezi obory Gastronomie nebo Podnikání. Proč nemají budoucí cukráři možnost vybrat si mezi výučním a maturitním vysvědčením, tak jako to jde u jiných studijních oborů?

Graf 5 - Jaký mají plán po absolvování studijního oboru

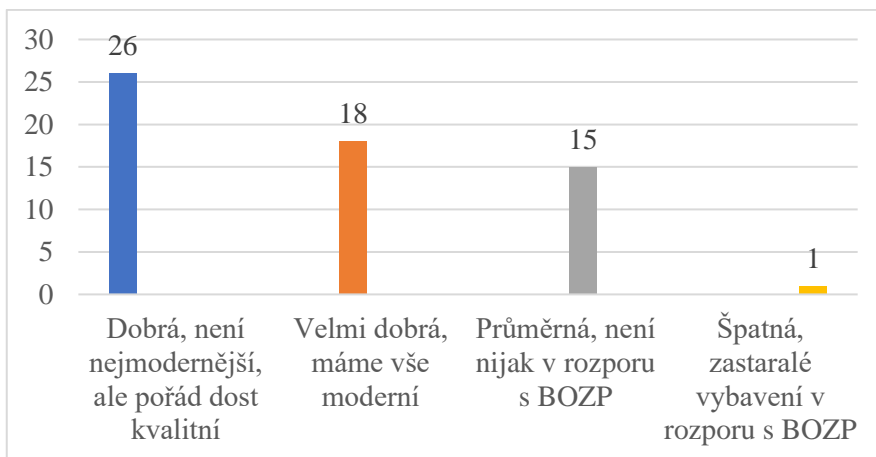
Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 9 - Jaká je vybavenost pracovními pomůckami a nástroji na Vašich odborných praxích?

Tato otázka měla prokázat vybavenost pracovními pomůckami a nástroji v praktickém vyučování. Předpokládala jsem vyvážené odpovědi mezi velmi dobrou a dobrou kvalitou. A doufala jsem v minimální odpovědi o průměrné vybavenosti, avšak vůbec jsem nepředpokládala, že někdo zvolí „vybavenost špatná v rozporu s bezpečností a ochranou zdraví při práci“. Mohu jen doufat, že tento žák vybral odpověď náhodou.

Prostředí, ve kterém pracujeme, má na nás i na žáky vliv. Čím více se žáci dostanou do kvalitně vybavené provozovny s profesionály, kteří umějí předat své znalosti a zkušenosti mladším budoucím kolegům, tím spíše je bude práce bavit. Naopak pracovat v nemoderním prostředí se špatným zacházením s uční je velmi demotivující. Jednou z příčin, proč zaměstnanci volí změnu práce je prostředí, ve kterém pracují. Pracovat na místě, kde je naše zdraví ohroženo, není nikterak příjemný, ale každý podnik si nemůže dovolit nákup nejmodernějšího vybavení, které by nahradilo zastaralé. Pokud pomůcky a nástroje fungují a nejsou v žádném rozporu s bezpečností a ochranou zdraví při práci, není důvod je měnit.

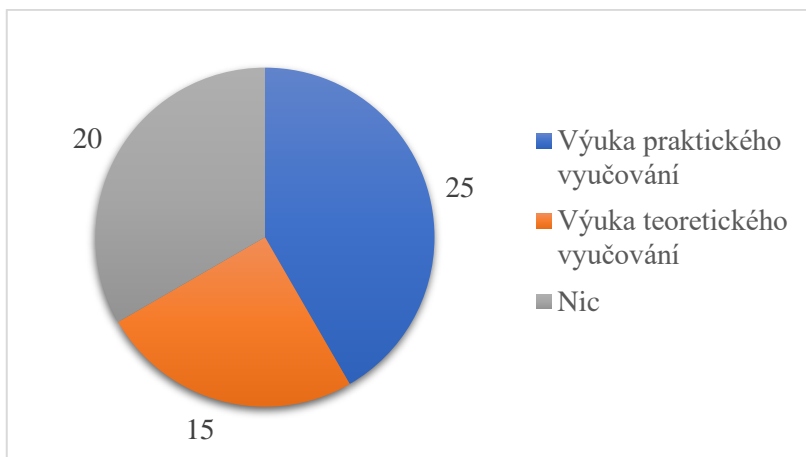
Graf 6 - Jaká je vybavenost na pracovišti

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 10 - Kdybyste měli možnost něco zlepšit, co by to bylo?

V této otázce měli žáci vybrat některou z možností, jestli by něco změnili, kdyby k tomu dostali příležitost. Troufám si tvrdit, že většina z nás má nápady, co lze někde změnit. Proto jsem předpokládala jako většinovou odpověď návrhy na změnu výuky teoretických předmětů. Vycházela jsem z předchozích otázek, kde uváděli, jak je výuka náročná a učivo hůře zvládají. Tuto možnost ale vybralo jen 15 žáků. Žáci by spíše volili změnu v praktickém vyučování. Dvacet dotazovaných respondentů by nic neměnilo.

Osobně si myslím, že žáci si učivo lépe zapamatují, pokud mají možnost vyzkoušet si jednotlivé pracovní postupy v reálném prostředí. Pro žáky je důležité, aby měli možnost se kdykoliv v průběhu práce obrátit na pověřeného pracovníka, který dokáže poradit nebo znovu vysvětlit. Chybovat je lidské. Nejlépe se učíme z vlastních chyb, ale pokud žáci nedostanou šanci chybu napravit, nikdy se z ní neponaučí.

Graf 7 - Co by na škole změnili

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 11 - Pokud jste vybrali první nebo druhou možnost, uveďte, co byste konkrétně zlepšili.

Jedenáctá otázka byla doplňující k otázce deset. Žáci zde dostali prostor, kde mohli vyjádřit konkrétní nápady pro změnu v praktickém či teoretickém vyučování.

Protiklady se přitahují i v této otázce lehké versus náročné učivo. Mnoho žáků se v odpovědích shoduje, že by jako změnu přivítali zlepšení celkového přístupu k učňům na pracovišti nebo úpravu vyučovacích předmětů. Rádi by vyměnili hodiny tělesné výchovy a informačních technologií za předměty, které je lépe připraví na závěrečné zkoušky jak z teoretické, tak i z praktické části. V pěti odpovědích se zmiňují, že by uvítali možnost vykonávat praxe přímo ve škole, tedy aby měli školské dílny.

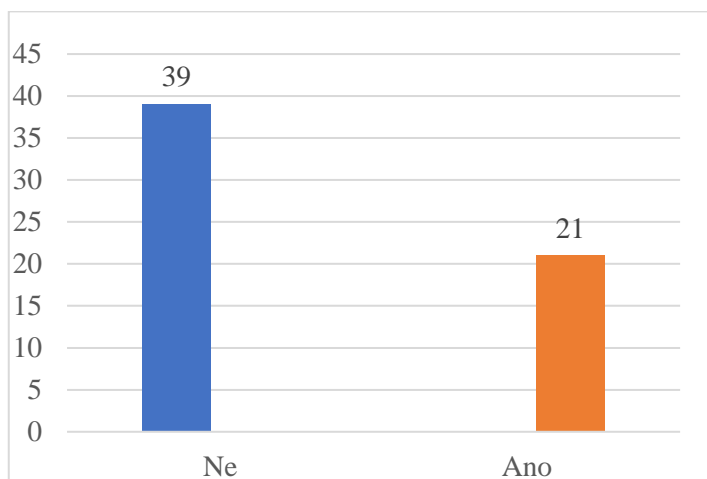
Žáci odpovídali následovně: „přidala bych nějaké vyučování praxí ve škole, protože i když studuji cukrařinu a k závěrečným zkouškám mám upéct dort, tak jsem se v praxi nikdy k tomu nedostala a dost mě to znervózňuje“ nebo: „přístup některých učitelů, se kterými se nedá komunikovat, a aby nás učili víc moderních věcí v cukrařině, a ne zbytečné věci které se dělaly ještě před 20 lety, ještě by bylo dobré mít ve škole kuchyň, kde by nám ukazovali jak a co se peče“. Nebo: „Uvedla bych lepší chování k žákům, kteří si to zaslouží a vážně jsou v oboru dobří, a neházet

všechny do jednoho pytle, je velmi nepříjemné, že se člověk snaží a ostatní se k němu chovají hnusně a bez respektu“.

Otázka č. 12 - V rámci výuky jezdíte na exkurze spojené s Vaším oborem?

Při závěrečných zkouškách mají žáci prokázat teoretické znalosti například o výrobě mouky, zpracování mléka a mléčných výrobků, cukru a dalších surovin. Náročná témata jsou pro žáky hůře zapamatovatelná, a proto využití exkurzí vede k lepšímu pochopení tématu a oživení výuky. Některé podniky, například mlékárny, čokoládovny nebo cukrovary nabízejí školám možnost nahlédnout do jejich výrobního procesu, kde žáci získají reálnou představu o výrobě od prvního kroku po hotový výrobek.

Tuto otázku jsem začlenila do dotazníku, aby respondenti uvedli, jestli na exkurze jezdí. V době mého studia jsme navštívili řadu podniků, proto jsem byla překvapena výsledky. Nadpoloviční většina 65 % dotazovaných uvedla, že na exkurze nejedí. Podle výsledků lze předpokládat, že škola zprostředkovává exkurze pouze v jednom ročníku.

Graf 8 - Zapojení exkurzí ve výuce

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 13 - Pokud na exkurze jezdíte uveďte, na jakých jste dosud byli.

Na tuto otázku měli odpovídat jen ti respondenti kteří u předešlé otázky vybrali „ano“, a uvést příklady exkurzí, které navštívili. Chtěla jsem zjistit, jakou měli žáci možnost praktického přiblížení témat výuky spojené s oborem Cukrář. Bohužel jsem otázku neformulovala dostatečně přesně, jelikož někteří respondenti odpověděli Německo a Anglie, nebo že žádné nenavštívili. Osmnáct žáků zmínilo cukrovar Dobruška.

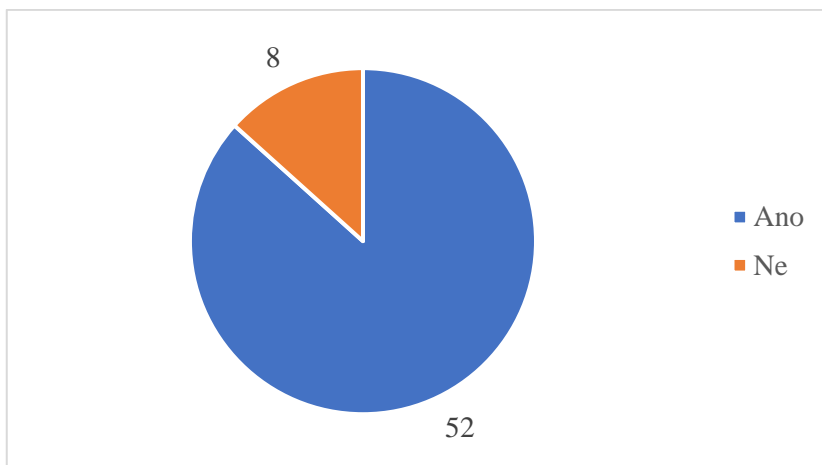
Osobně bych doporučila navštívit například tyto provozy:

- Mlékárna Kunín,
- PROBIO,
- Mlýny J. Voženílek, spol. s.r.o.,
- Čokoládovna Troubelice.

Otázka č. 14 – Uvítali byste více exkurzí?

Téměř všichni žáci dle odpovědí, by uvítali více exkurzí. Oživení vyučování v průběhu školního roku může být pro žáky motivující. Pokud se učitelé rozhodnou zařadit exkurzi do výuky, musí celou akci naplánovat. Vhodně zvolit cíl exkurze, což znamená, pokud v teoretické výuce probírají výrobu mouky, není vhodné vybrat exkurzi ve sklárnách. Dále tu máme materiální přípravu pro žáky, aby exkurzi nepojali pouze jako výlet. Je důležité, aby měli zadaný úkol, například pracovní listy, které v průběhu dne vyplňují a na závěr odevzdají nebo zařadí do svých sešitů. Organizace exkurze je pro pedagogy časově náročná. Je to ten důvod proč exkurze nejsou více zapojovány?

Sama si vzpomínám, že některé exkurze byly lehce zpoplatněny. Přestože částka nebyla nikdy vysoká, se mnozí mí bývalí spolužáci možnosti podívat se do zajímavých provozů vyhýbali. Otázka peněz může být rovněž důvodem, proč na exkurze žáci nejezdí.

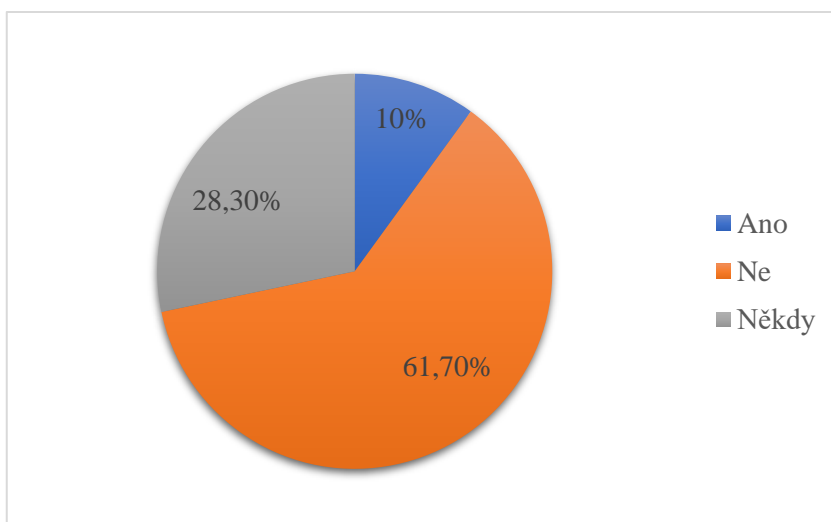

Graf 9 - Zda by uvítali více exkurzí

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 15 - Využijete získané znalosti z exkurzí na odborné praxi?

Tato otázka byla pokládána záměrně, chtěla jsem zjistit, zda mají exkurze pro žáky nějaký přínos. Protože exkurze plně nevyužívají, výsledky se daly předpokládat. 28,3 % respondentů odpovědělo „někdy“ a 10 % „ano“. I když navštívené exkurze nebyly vyloženě oborově zaměřené, mohli se na nich žáci alespoň přiučit cizím jazykům, a to při hledání práce jistě využijí.

Graf 10 - Využití exkurzí ve výuce

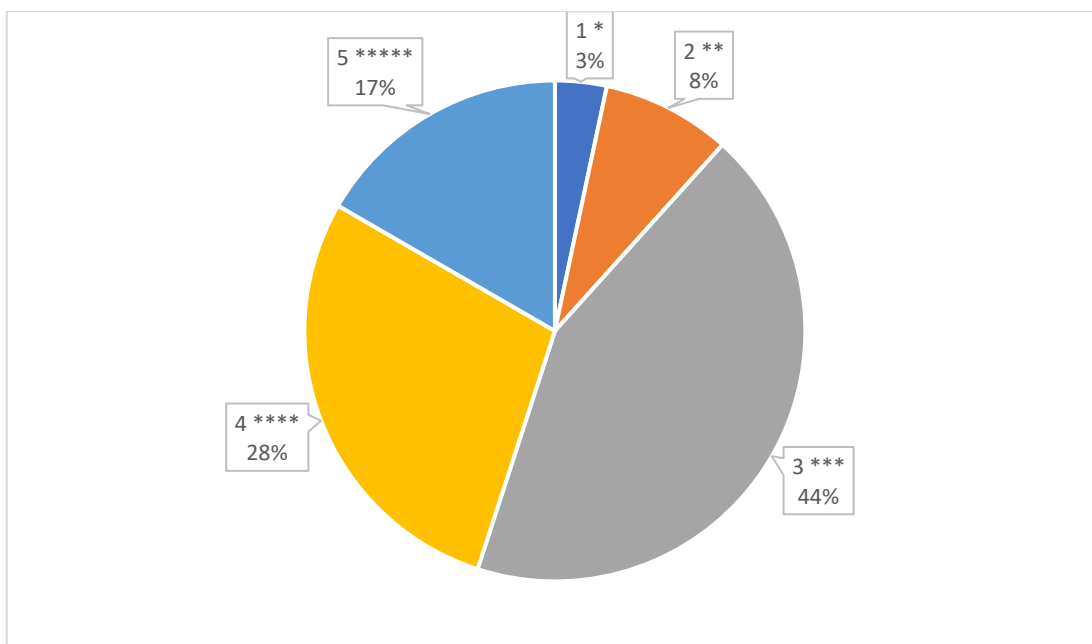
Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 16 - Do jaké míry na stupnici od 1 do 5 využijete praktické znalosti získané na odborné praxi v teoretické výuce?

Pro tuto otázku jsem využila hvězdicové hodnocení, přičemž jedna zvolená hvězdička znamenala nejmenší využití a pět hvězdiček maximální využití znalostí. Cílem bylo zjistit, jestli žáci dokážou získané znalosti z praktické výuky aplikovat do teoretického vyučování. Jak jsem již u některých otázek uvedla, učení nemusí probíhat výhradně v učebnách, aby žáci získali potřebné znalosti, vědomosti a dovednosti.

Jednotlivé úkony mnozí žáci lépe pochopí při vykonávání dané činnosti. Osvojení pracovního postupu na odborném pracovišti může být velmi nápomocné i pro zapamatování učiva z odborných teoretických předmětů. Mnohdy je pro nás jednodušší zapamatovat si pracovní postupy při manuální činnosti.

Pouze 17 % respondentů dokáže naplno využít získané praktické znalosti v teoretické výuce což je pro mě velké zklamání. 44 % žáků odpovědělo takzvanou „zlatou střední cestou“, lze předpokládat že důvodem je zadávaná opakující se rutinní práce na smluvených pracovištích.

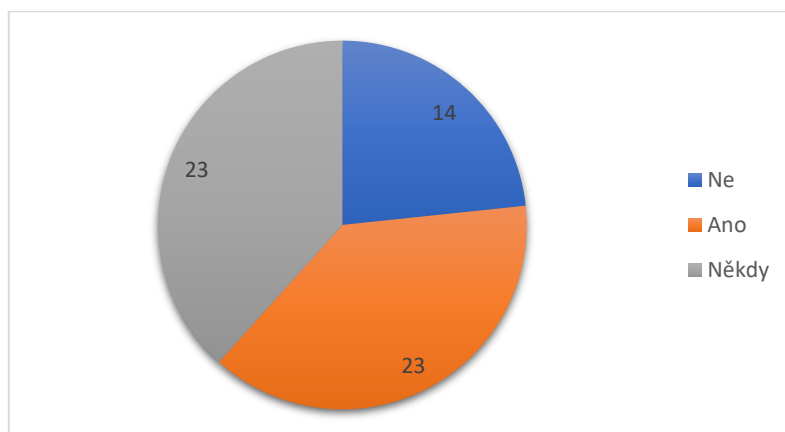
Graf 11 - Zda využijí znalosti z odborné praxe

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 17 - Dokáží Vás učitelé teorie a praxe namotivovat k lepším výkonům na odborné praxi?

Motivace je důležitou součástí dobře odvedené práce a pro člověka je nepostradatelná. Proto jsem předpokládala více jednoznačný výsledek, ale tady jsou odpovědi relativně vyvážené. U žáků může začít klesat zájem o obor, jestliže je učitelé či pověřené osoby na pracovištích nemotivují k práci a jen srážejí jejich pracovní dovednosti.

Demotivovaní žáci neodvádějí práci v dostatečné kvalitě a jejich sebevědomí v pracovní rovině může být nízké. I drobná pochvala nebo povzbuzení je pro ně velmi důležité. Motivovat nemusíme jen slovně nebo klasifikačním hodnocením, žákům nejvíce zvedne sebevědomí, když dostanou důvěru a mohou pracovat na zajímavém úkolu.

Graf 12 - Jaká je motivace ze strany učitelů

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 18 - Jak by podle Vás měla taková motivace vypadat?

Každý člověk ví, co je pro něj osobně dostatečně motivující, aby lépe pracoval a práce ho nejen bavila, ale i naplňovala. Žáci by měli mít také svou představu, jak je co nejlépe namotivovat. Proto tato otázka byla otevřená, aby dostali možnost svými slovy vyjádřit, co je pro ně motivující.

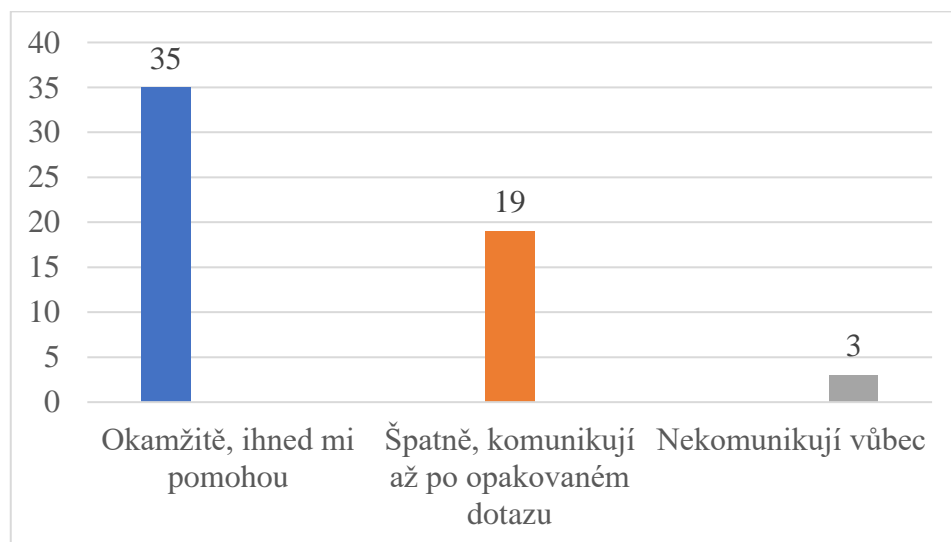
Mnoho žáků uvedlo jako motivační nástroj klidnější a přívětivější přístup. Nebo pochvalu za dobře odvedenou práci. Velmi se mi líbila odpověď několika žákyň, které uvedly příjemné pracoviště a zajímavou náplň práce jako dostatečnou motivaci. Byla

jsem velice nemile překvapena tvrzením, kdy žáci nevěděli, jak by měli být lépe motivováni nebo nemají vůbec žádný názor.

Další zajímavé odpovědi vypadaly takto: „aby nás dávali do co nejvíce lepších pracovišť a komunikovali s námi“, „uklidnit žáka a říct, že i kdyby se něco nepovedlo tak to není konec světa a že si to někdy opravíme“, nebo „nebát se zeptat, pokud něco nechápu nebo nevím, a také aby měli ochotu poradit nebo pomoci. Občas pochvala také neuškodí, beru to také jako dost velkou motivaci“.

Otázka č. 19 - Jak s Vámi komunikují učitelé teorie a praxe, pokud nerozumíte probíranému tématu nebo máte nějaký problém?

Bez komunikace nelze nic vyřešit. Komunikujeme neustále, je to náš nástroj pro vyjádření myšlenek, pocitů, obav, radosti, lásky a podobně. Vzhledem k odpovědím v otázce osmnáct jsem čekala podobný výsledek i v této otázce. Ale jsem překvapena, že je tomu naopak. Třicet pět respondentů odpovědělo, že komunikace s učiteli je dobrá, a v případě potřeby učitelé žákům ihned pomohou. Tři žáci uvedli, že s nimi učitelé nekomunikují vůbec. Doufám, že je to výjimečný případ.

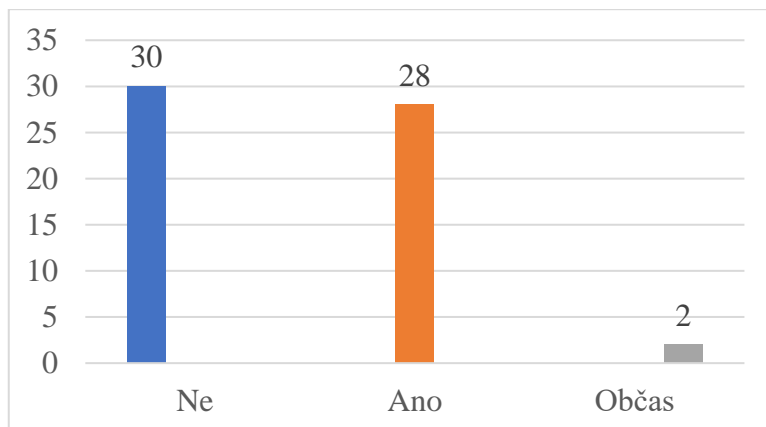
Graf 13 - Jaká je komunikace mezi žáky a učiteli

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 20 – Ovlivňuje Vás nějak tato komunikace?

Komunikace nás může ovlivnit buď pozitivně nebo negativně. Velmi často se setkáváme s žáky, kteří se sebepoškozují, mají špatné zázemí v rodině, špatnou psychiku, nízké sebevědomí a podobně. Žáci chtějí a potřebují komunikovat o svých problémech, pocitech, myšlenkách, a je důležité, aby v takových chvílích věděli že mají možnost se na někoho obrátit.

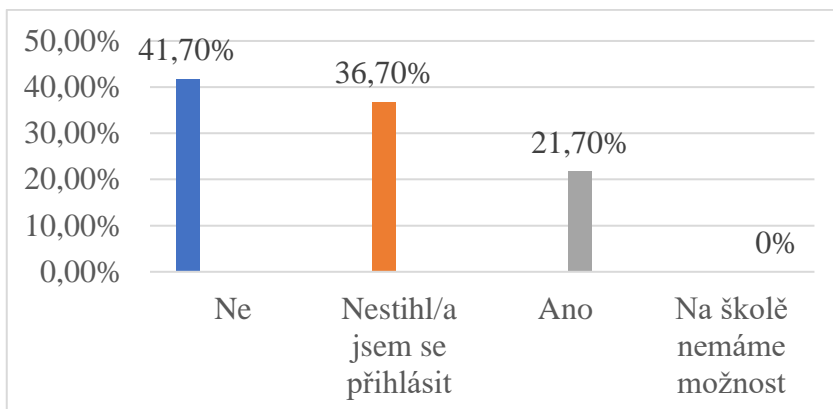

Graf 14 - Jaký má komunikace dopad na žáky

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 21 - Absolvovali jste v rámci školy nějaké kurzy spojené se studijním oborem? Například baristický kurz, kurz vyřezávání ovoce...

41,7 % odpovědí bylo „Ne“, což mě velice překvapilo. Tyto kurzy mají za cíl rozšířit kvalifikaci a přiučit se něčemu novému a speciálnímu. Je velká škoda, že žáci nevyužívají této možnosti v rámci školy, která podobné kurzy nabízí v průběhu roku. Cena kurzu bývá poměrně vysoká, nevím jestli škola žákům na tyto kurzy přispívá nebo jim umožňuje účast za zvýhodněnou cenu. Žáci si evidentně neuvědomují, že doplnění kvalifikace o další dovednosti, potvrzený certifikátem významně mohou zlepšit jejich pracovní příležitosti. Je potěšující, že většina žáků tuto možnost využívá nebo chtěla využít, ale nestihli se přihlásit. Proč? Z jakého důvodu nestihli přihlášení? Lenost? Nedostatek informací?

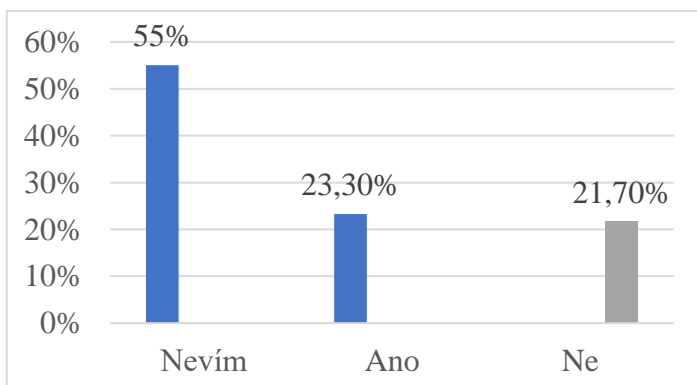
Graf 15 - Zda žáci navštívili kurzy spojené s obrem

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 22 - Máte na škole nějaký motivační program? Pokud ano, uveďte jaký.

Na tuto otázku jsem očekávala násobně převládající odpověď „Ano“. Získané odpovědi mě překvapily, protože 55 % dotazovaných neví, jestli motivační program existuje a 21,7 % je přesvědčeno, že žádný takový program na škole nemají. Zbývajících 23,3 % uvádí „Ano“. Jejich nejčastější odpovědi je možnost výcviku v autoškole nebo získání finanční hotovosti na školné.

Školní motivační program by měl být pro žáky zajímavý, jelikož mohou v průběhu roku sbírat body, za které následně dostanou hodnotné ceny. Jako například již zmíněná autoškola nebo platba školného, ale i výměnný pobyt na partnerských školách, elektronika nebo lístky na koncert.

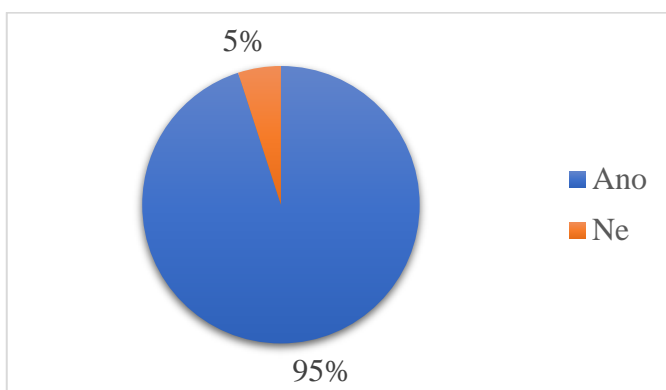

Graf 16 - Motivační program na škole

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 23 - Máte předem nastavený čas odchodů a příchodů na pracoviště? Pokud ano, dodržujete je?

Tato otázka může mnohým připadat zbytečná. Jistě do práce se musí chodit včas. Proto mě zajímalo, jestli čas příchodu žáci dodržují. Pokud tu většina odpověděla „ANO“ jak je tedy možné, že do výuky teoretických předmětů čas příchodu ne vždy dodržují? Žáci své pozdní příchody do vyučovacích hodin často omlouvají tím, že do práce přijít včas musí, jelikož by buď měli snížené finanční ohodnocení nebo by dostali výpověď, což ve škole v teoretickém vyučování neplatí.

Graf 17 - Dodržování příchodů na pracovišti

Zdroj: vlastní šetření, 2023

Otázka č. 24 - Zadávají Vám na odborných praxích opakovaně stejnou práci, nebo máte vždy jiný úkol?

Pro žáky bývá různorodá náplň práce více atraktivní a motivující oproti opakující se rutinní činnosti. Ne pokaždé jde zajistit, aby měli možnost pracovat na něčem novém. Ale ve chvíli, kdy dostávají dennodenně stereotypní činnosti, snižuje se motivace k práci, až je zcela přestane bavit povolání, které si zvolili.

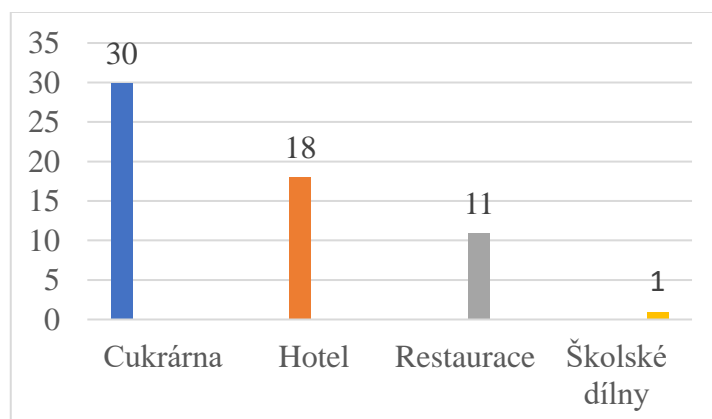
Nepředpokládá se, že žáci budou na stejném pracovišti déle než jeden školní rok, a to může být důvod, proč žákům na pracovišti nepřidělují zajímavější úkoly. Pravděpodobně si tímto chováním podniky chrání své know-how. Mou osobní zkušeností je, že na smluvních pracovištích neradi sdílí své originální receptury s žáky učňovského oboru.

Nejčastější odpovědí byla opakující se práce, žáci dostávají za úkol například výrobu bábovek, lineckých koláčů, čajového pečiva, jednodušší dezerty a podobně. Jak nejlépe připravit žáky, když nedostanou možnost vyzkoušet si jiné, náročnější pracovní postupy?

Otázka č. 25 - Kde vykonáváte odbornou praxi?

Pro každého člověka je důležité prostředí, ve kterém pracuje, tím pádem i pro žáky. Stejně tak každému vyhovuje něco jiného, a i každý provoz je jiný. Zajímalo mě, kam jsou žáci nejčastěji umísťováni.

V drtivé většině žáci odborné praxe vykonávají v cukrárnách a hotelových zařízeních. Školské dílny vybral pouze jeden žák, z velké pravděpodobnosti tuto volbu zvolil omylem, jelikož na škole tato forma odborného pracoviště není. Což je velká škoda, i žáci projevili zájem o tuto možnost praktické přípravy přímo na školním pracovišti se svými učiteli.

Graf 18 - Kde žáci vykonávají odbornou praxi

Zdroj: vlastní šetření, 2023

12 Hodnocení dotazníkového šetření

Pro dotazníkové šetření jsem cíleně volila školu, kde jsem sama studovala. Vloni na jaře v rámci řízené pedagogické praxe jsem měla možnost se s většinou žáků setkat. Ve chvíli, kdy jsem mohla pozorovat, jak odpovídají a pracují v průběhu vyučovací hodiny, měla jsem z nich dobrý pocit. Vyjadřovali se sebevědomě jako lidé, kteří vědí, o čem mluví a obor je baví.

Během vyhodnocování odpovědí z dotazníkového šetření byly cítit obavy z nadcházejících závěrečných zkoušek. Jako kdyby si nepřipadali dostatečně připraveni. Školy, které mají učební obory zaměřené na manuální práci, mají mít možnost žáky co nejlépe připravit na pracovní proces.

Žáci dochází na odborný výcvik do smluvních pracovišť, kde dostávají převážně opakující se rutinní úkoly. Velmi málo se dostávají k náročnější cukrařině a bohužel tak dochází i k nižší připravenosti u závěrečných zkoušek.

Nepředpokládám, že učni dostanou za úkol zakázkovou výrobu dortů, ale kdyby měli větší možnosti různorodých úkolů nebo asistence u odborné práce, jistě by je obor více bavil.

Pravděpodobně je toto jeden z hlavních důvodů, proč po absolvování studia nechtějí pracovat v oboru. Jak už tomu tak bývá, cukrárny a hotely, které byly nejvíce zastoupeny jako pracoviště odborné praxe, mají standardní sortiment. Kdyby škola měla možnost provozovat vlastní odborné praktické dílny a školní cukrárnu, mohli by se učitelé praktického vyučování více žákům věnovat než pověření pracovníci v provozech, kde každý zaměstnanec musí plnit denní úkoly.

Asi mým největším překvapením bylo zjištění, že tento obor znovu nechce studovat 38,3 % žáků. Nejvíce negativních odpovědí se týkalo právě praktické připravenosti na nadcházející závěrečné zkoušky.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Posouzení vlivu učitele odborného výcviku na rozvíjení pozitivního vztahu k práci u žáků středního odborného učiliště“.

V první části práce jsem se teoreticky zabývala, jakými způsoby může učitel ovlivnit žáky. Prostřednictvím mnoha odborných literatur jsem hledala informace, které by mi pomohly tyto způsoby identifikovat. Největší zastoupení ve vlivu na žáky má motivace a komunikace. Jejich prostřednictvím učitel formuje osobnost a odborný profil žáka.

Učitelé v dnešní době mají obtížnou roli. V době Instagramů, Snapchatů, Tik Toků, BeRealů, Twitterů a na dalších sociálních platformách mladí lidé sledují „nejnovější“ trendy a usilují o to se s nimi ztotožnit.

Dnešní doba nabízí nespočet možností, jak se naučit vařit a péct. Jmenujme například HF Pastry Academy s Helenou Fléglovou, Pražský kulinářský institut s Romanem Vaňkem, International Prague Pastry Academy nebo Kulinářskou Akademií s Ivetou Fabešovou. Jakmile si najdete nějaký kurz, každá společnost Vám nabídne tyto tři základní věci: 1. výuku pod dohledem profesionálů z oboru, 2. individuální a osobní přístup, 3. výuku v nejmodernějším prostředí, a navíc práci s nejlepšími surovinami. Neměly by právě toto nabízet i střední školy? Je důležité, aby učitelé na středních školách dokázali zaujmout ty žáky, kteří se chtějí řemeslo naučit od základů, a ne prostřednictvím rychlokurzu. Proč nepřizpůsobit vzdělávání na odborných školách tak, aby se žáci učili kvalitně a moderně, podobně jako je tomu na kurzech pro širokou veřejnost? Mohlo by se zdát, že veřejnost si tyto kurzy platí, a tak jsou podmínky samozřejmě lepší. Jenomže žáci si tuto konkrétní školu také platí, jelikož se v tomto případě jedná o soukromou školu. Je pro mě těžké hledat odpovědi.

V praktické části jsem použila dotazníkové šetření pro zjištění vnímání žáků studijní obor Cukrář. Zjistila jsem, že z žáků Střední školy gastronomické a hotelové s.r.o. si tento obor vybrala pouze necelá polovina sama, protože o něj měli sami zájem. Dále jsem zjistila že v průběhu studia polovinu žáků obor stále baví, což je o 6,7 % více než při nástupu do studia.

Přibližně polovina žáků uvedla, že mají se studiem nějaký problém, většinou spojený s motivací. Důvody jsem našla ve výuce praktického vyučování, které neprobíhá ve škole v propojení s výukou teoretických předmětů, ale žáci svoji praxi vykonávají na smluvních pracovištích. Tato pracoviště mohou mít vysoký kredit u zákazníků, ale žáci se na nich nedostávají k potřebným širokým odborným a řemeslným dovednostem v celé šíři cukrářského oboru. To je příčinou ztráty zájmu žáků o učební obor. Je velká škoda opomenutého významu školních dílen, které na škole bohužel chybí.

Pokud by žáci alespoň v prvním ročníku mohli ve školních dílnách pod vedením svých učitelů odborného vyučování získávat základní praktické dovednosti, myslím si, že by se tím zlepšili řemeslné dovednosti a schopnosti, propojením s teoretickými znalostmi a pozitivně by se zvedla jejich motivace a sebedůvěra. Tím by se pravděpodobně zlepšilo jejich postavení a zvýšil jejich statut k provádění odborných a kreativních činností na smluvních pracovištích ve vyšších ročnících.

Pokud bychom se žákům dostatečně věnovali dokážeme je nejen namotivovat k lepším pracovním výsledkům a vztahu k práci, ale především je pečlivě připravit na profesi.

Tato bakalářská práce byla pro mě velice přínosná. Například jsem si připomněla, co vše v běžném životě děláme, aniž bychom si to uvědomovali. Byla jsem překvapena, jak se škola změnila od doby, kdy jsem sama získala výuční list.

Doufám, že ve své budoucí profesi učitelky odborných a praktických předmětů v oboru Cukrář využijí své poznatky z této práce ve prospěch budoucí generace cukrářů v Čechách. Budu se snažit, aby měli tento obor rádi.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

ČÁP, Jan. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 1. Praha: SPN, 1980. 380, [2] s. Učebnice pro vys. školy.

DYTRTOVÁ, Radmila a KRHUTOVÁ, Marie. *Učitel: příprava na profesi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. s. 121 Pedagogika. ISBN 978-80-247-2863-6.

GORDON, Thomas. *Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem*. Vyd. 1. Praha: Malvern, 2015. s. 325 ISBN 978-80-7530-006-5.

JANOŠEK, Jaromír. *Psychologické základy verbální komunikace: projevy psychických funkcí ve verbální komunikaci, významová dynamika a struktura komunikačního aktu, komunikace písemná, ženská, mužská, virtuální, vnitřní kooperace a vnitřní řeč ve verbální komunikaci*. Vyd.1. Praha: Grada, 2015. s. 382 Psyché. ISBN 978-80-247-4295-3.

KOHOUT, Karel. *Obecná pedagogika*. Rozšířené a doplněné vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2018. s. 170 ISBN 978-80-7452-137-9.

KOLÁŘ, Zdeněk a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. s. 192 ISBN 978-80-247-3710-2.

KOLÁŘ, Zdeněk a ŠIKULOVÁ, Renata. *Hodnocení žáků*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005. s. 157 Pedagogika. ISBN 80-247-0885-X.

KOLÁŘ, Zdeněk a ŠIKULOVÁ, Renata. *Hodnocení žáků*. 2., dopl. Vyd. Praha: Grada, 2009. s. 199 Pedagogika. ISBN 978-80-247-2834-6.

MASLOW, Abraham Harold. *Motivace a osobnost*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2021. s. 375 ISBN 978-80-262-1728-2.

MEDLÍKOVÁ, Olga. *Umění motivace: návody a tipy pro pracovní i rodinný život*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2021. s. 134 ISBN 978-80-271-3005-4.

MEŠKOVÁ, Marta. *Motivace žáků efektivní komunikací: [praktická příručka pro učitele]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012. s. 135 ISBN 978-80-262-0198-4.

PAVELKOVÁ, Isabella. *Motivace žáků k učení: perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. s. 248 ISBN 80-7290-092-7.

SLAVÍK, Milan a kol. *Vysokoškolská pedagogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. s. 253 Pedagogika. ISBN 978-80-247-4054-6.

SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. s. 150 ISBN 978-80-7367-246-1.

VALIŠOVÁ, Alena, KASÍKOVÁ, Hana a BUREŠ, Miroslav. *Pedagogika pro učitele*. Vyd. 2., rozš. a aktualiz. Praha: Grada, 2011. s. 456 Pedagogika. ISBN 978-80-247-3357-9.

SEZNAM POUŽITÝCH ONLINE ZDROJŮ

Školský zákon ve znění účinném ode dne 1. 2. 2022, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 04.03.2023]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty/skolsky-zakon-ve-zneni-ucinnem-ode-dne-1-2-2022>

Hotelová škola Praha denní i dálkové studium – Střední škola Praha Bráník *Hotelová škola Praha denní i dálkové studium – Střední škola Praha Bráník* [online]. Copyright ©2023 by STŘEDNÍ ŠKOLA GASTRONOMICKÁ A HOTELOVÁ s.r.o. [cit. 09.02.2023]. Dostupné z: <https://www.ssgg.cz/>

Informační systém [online]. Copyright ©XZL [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/fss/podzim2005/PSY749/um/Jungova_typologie_osobnosti_prehled.pdf

I.P.Pavlov. *Moodle Česká zemědělská univerzita v Praze* [online]. Copyright ©2023 [cit. 10.03.2023]. Dostupné z: <https://moodle.czu.cz/scorms/EPE71E/PS003/resources/26.IPPavlov.htm>

Zkoumá tajemství gest, teď ji čeká životní výzva. *Magazín Univerzity Karlovy* [online]. Copyright ©2012 [cit. 28.02.2023]. Dostupné z: <https://www.ukforum.cz/rubriky/veda/8126-zkouma-tajemstvi-gest-ved-jj-ceka-zivotni-vyzva>

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK 1 - MOTIVAČNÍ ÚROVNĚ.....	14
OBRÁZEK 2 - MASLOWA PYRAMIDA POTŘEB	14
OBRÁZEK 3 - PŘIDĚLOVÁNÍ BODŮ V MOTIVAČNÍM PROGRAMU	33

SEZNAM TABULE

TABULKA 1 - VÝBĚR OBORU	35
TABULKA 2 - ROZDÍL VE VOLBĚ STUDIA V CELKOVÉM VZORKU 1. AŽ 3. ROČNÍK.	36
TABULKA 3 - ROZDÍL VE VOLBĚ STUDIA PODLE JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ	36

SEZNAM GRAFŮ

GRAF 1 - POHLAVÍ VE TŘÍDÁCH	34
GRAF 2 - STUDUJÍCÍ ROČNÍK	35
GRAF 3 - SPLNĚNÍ OČEKÁVÁNÍ OD STUDIJNÍHO OBORU	37
GRAF 4 - JAK JE STUDIJNÍ OBOR BAVÍ	38
GRAF 5 - JAKÝ MAJÍ PLÁN PO ABSOLVOVÁNÍ STUDIJNÍHO OBORU	40
GRAF 6 - JAKÁ JE VYBAVENOST NA PRACOVIŠTI	41
GRAF 7 - CO BY NA ŠKOLE ZMĚNILI	42
GRAF 8 - ZAPOJENÍ EXKURZÍ VE VÝUCE	43
GRAF 9 - ZDA BY UVÍTALI VÍCE EXKURZÍ	45
GRAF 10 - VYUŽITÍ EXKURZÍ VE VÝUCE	45
GRAF 11 - ZDA VYUŽIJÍ ZNALOSTI Z ODBORNÉ PRAXE	46
GRAF 12 - JAKÁ JE MOTIVACE ZE STRANY UČITELŮ	47
GRAF 13 - JAKÁ JE KOMUNIKACE MEZI ŽÁKY A UČITELI	48
GRAF 14 - JAKÝ MÁ KOMUNIKACE DOPAD NA ŽÁKY	49
GRAF 15 - ZDA ŽÁCI NAVŠTÍVILI KURZY SPOJENÉ S OBREM	50
GRAF 16 - MOTIVAČNÍ PROGRAM NA ŠKOLE	50
GRAF 17 - DODRŽOVÁNÍ PŘÍCHODŮ NA PRACOVIŠTI	51
GRAF 18 - KDE ŽÁCI VYKONÁVAJÍ ODBORNOU PRAXI	52

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Atd – A tak dále

Aj – A jiné

A kol. – A kolektiv

ČR – Česká republika

Např – Například

Sb. – Sbírký

SOŠ – Střední odborné školy

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

Tzv – Tak zvaně

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Ukázka dotazníku šetření

Příloha č. 2: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 1. ročníku

Příloha č. 3: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 2. ročníku

Příloha č. 4: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 3. ročníku

Příloha č. 1: Ukázka dotazníku šetření

Dobrý den,

následující dotazník se zabývá tím, jak žáci vnímají svůj studijní obor Cukrář. Otázky jsou zaměřené na odborné předměty a praktické vyučování, nikoliv na všeobecné předměty.

Budu ráda, když vyplníte těchto pár otázek a podělíte se o Váš názor. K jednotlivým otázkám se nedá vrátet, čtěte proto pozorně. Výsledky mi poslouží k sepsání bakalářské práce.

Děkuji za vyplnění.

Otázka č. 1 - Vaše pohlaví

- Žena
- Muž

Otázka č. 2 - Který ročník právě studujete

- První
- Druhý
- Třetí

Otázka č. 3 - Z jakého důvodu jste si vybrali tento studijní obor?

- Obor mě baví
- Tento obor nebyl mou první volbou – hlásil/la jsem se na jiný obor
- Přání rodičů
- Přišlo mi to jako správná volba, nevěděl/la jsem kam jinam jít

Otázka č. 4 - Kdybyste se měli znovu rozhodnout, rozhodli byste se stejně?

- Ano
- Ne
- Nevím

Otázka č. 5 - Splňuje obor Vaše očekávání?

- Ano, obor splnil mé očekávání
- Ne, čekal/a jsem něco jiného

Otázka č. 6 - Baví Vás tento obor?

- Ano
- Ne
- Někdy

Otázka č. 7 - Pokud jste vybrali „Ne, nebo Někdy“, uveďte, proč Vás tento obor nebaví.

Otázka č. 8 - Co máte v plánu po absolvování studia?

- Pracovat v oboru
- Jít na nástavbové studium (maturitní obor)
- Pracovat v jiném oboru
- Pracovat v příbuzném oboru

Otázka č. 9 - Jaká je vybavenost pracovními pomůckami a nástroji na Vašich odborných praxích?

- Velmi dobrá, máme vše moderní
- Dobrá, není nejmodernější, ale pořád dost kvalitní
- Průměrná, není nijak v rozporu s BOZP
- Špatná, zastaralé vybavení v rozporu s BOZP

Otázka č. 10 - Kdybyste měli možnost něco zlepšit, co by to bylo?

- Výuku teoretických předmětů
- Výuku praktického vyučování
- Nic
- Něco jiného: _____

Otázka č. 11 - Pokud jste vybrali první nebo druhou možnost, uveďte, co byste konkrétně zlepšili.

Otázka č. 12 - V rámci výuky jezdíte na exkurze spojené s Vaším oborem?

- Ano
- Ne

Otázka č. 13 - Pokud na exkurze jezdíte uveďte, na jakých jste dosud byli.

Otázka č. 14 - Uvítali byste více exkurzí?

- Ano
- Ne

Otázka č. 15 - Využijete získané znalosti z exkurzí na odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Někdy

Otázka č. 16 - Do jaké míry na stupnici od 1 do 5 využijete praktické znalosti získané na odborné praxi v teoretické výuce?

Příčemž 1 je nejméně, 5 nejvíce

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Otázka č. 17 - Dokážou Vás učitelé teorie a praxe namotivovat k lepším výkonům na odborné praxi?

- Ano
- Ne
- Někdy

Otázka č. 18 - Jak by podle Vás měla taková motivace vypadat?

Otázka č. 19 - Jak s Vámi komunikují učitelé teorie a praxe, pokud nerozumíte probíranému tématu nebo máte nějaký problém?

- Okamžitě, ihned pomůžou
- Špatně, komunikují až po opakování dotazu
- Nekomunikují vůbec

Otázka č. 20 - Ovlivňuje Vás nějak tato komunikace?

- Ano
- Ne
- Jiné...

Otázka č. 21 - Absolvovali jste v rámci školy nějaké kurzy spojené se studijním oborem? Například baristický kurz, kurz vyřezávání ovoce...

- Ano
- Ne
- Nestihl/a jsem se přihlásit
- Na škole nemáme možnost

Otázka č. 22 - Máte na škole nějaký motivační program? Pokud ano uveďte jaký.

- Ne
- Nevím
- Ano _____

Otázka č. 23 - Máte předem nastavený čas odchodů a příchodů na pracoviště? Pokud ano, dodržujete je?

- Ne
- Ano _____

Otázka č. 24 - Zadávají Vám na odborných praxí opakovaně stejnou práci, nebo máte vždy jiný úkol?

_____

Otázka č. 25 - Kde vykonáváte odbornou praxi?

- Cukrárna
- Restaurace
- Hotel
- Školské dílny

Příloha č. 2: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 1. ročníku

Otázka č. 1 - Vaše pohlaví

- Žena

Otázka č. 2 - Který ročník právě studujete

- První

Otázka č. 3 - Z jakého důvodu jste si vybrali tento studijní obor?

- Přišlo mi to jako správná volba, nevěděl/la jsem kam jinam jít

Otázka č. 4 - Kdybyste se měli znovu rozhodnout, rozhodli byste se stejně?

- Nevím

Otázka č. 5 - Splňuje obor Vaše očekávání?

- Ano, obor splnil mé očekávání

Otázka č. 6 - Baví Vás tento obor?

- Někdy

Otázka č. 7 - Pokud jste vybrali „Ne, nebo Někdy“, uveďte, proč Vás tento obor nebaví.

Lepší přístup k učňům na praxích

Otázka č. 8 - Co máte v plánu po absolvování studia?

- Jít na nástavbové studium (maturitní obor)

Otázka č. 9 - Jaká je vybavenost pracovními pomůckami a nástroji na Vašich odborných praxích?

- Dobrá, není nejmodernější, ale pořád dost kvalitní

Otázka č. 10 - Kdybyste měli možnost něco zlepšit, co by to bylo?

- Výuku praktického vyučování

Otázka č. 11 - Pokud jste vybrali první nebo druhou možnost, uveďte, co byste konkrétně zlepšili.

Lepší pracoviště

Otázka č. 12 - V rámci výuky jezdíte na exkurze spojené s Vaším oborem?

- Ano

Otázka č. 13 - Pokud na exkurze jezdíte uveďte, na jakých jste dosud byli.

Cukrovar

Otázka č. 14 - Uvítali byste více exkurzí?

- Ano

Otázka č. 15 - Využijete získané znalosti z exkurzí na odborné praxi?

- Ne

Otázka č. 16 - Do jaké míry na stupnici od 1 do 5 využijete praktické znalosti získané na odborné praxi v teoretické výuce?

Příčemž 1 je nejméně, 5 nejvíce

- *
- **
- ***

Otázka č. 17 - Dokážou Vás učitelé teorie a praxe namotivovat k lepším výkonům na odborné praxi?

- Někdy

Otázka č. 18 - Jak by podle Vás měla taková motivace vypadat?

Pochválit

Otázka č. 19 - Jak s Vámi komunikují učitelé teorie a praxe, pokud nerozumíte probíranému tématu nebo máte nějaký problém?

- Špatně, komunikují až po opakování dotazu

Otázka č. 20 - Ovlivňuje Vás nějak tato komunikace?

- Ne

Otázka č. 21 - Absolvovali jste v rámci školy nějaké kurzy spojené se studijním oborem? Například baristický kurz, kurz vyřezávání ovoce...

- Ano

Otázka č. 22 - Máte na škole nějaký motivační program? Pokud ano uveďte jaký.

- Ne

Otázka č. 23 - Máte předem nastavený čas odchodů a příchodů na pracoviště? Pokud ano, dodržujete je?

- Ano - Ano

Otázka č. 24 - Zadáávají Vám na odborných praxích opakovaně stejnou práci, nebo máte vždy jiný úkol?

Nový úkol

Otázka č. 25 - Kde vykonáváte odbornou praxi?

- Hotel

Příloha č. 3: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 2. ročníku

Otázka č. 1 - *Vaše pohlaví*

- Žena

Otázka č. 2 - *Který ročník právě studujete*

- Druhý

Otázka č. 3 - *Z jakého důvodu jste si vybrali tento studijní obor?*

- Obor mě baví

Otázka č. 4 - *Kdybyste se měli znovu rozhodnout, rozhodli byste se stejně?*

- Ano

Otázka č. 5 - *Splňuje obor Vaše očekávání?*

- Ano, obor splnil mé očekávání

Otázka č. 6 - *Baví Vás tento obor?*

- Někdy

Otázka č. 7 - *Pokud jste vybrali „Ne, nebo Někdy“, uveďte, proč Vás tento obor nebaví.*

Někdy je to náročné

Otázka č. 8 - *Co máte v plánu po absolvování studia?*

- Pracovat v oboru

Otázka č. 9 - *Jaká je vybavenost pracovními pomůckami a nástroji na Vašich odborných praxích?*

- Velmi dobrá, máme vše moderní

Otázka č. 10 - *Kdybyste měli možnost něco zlepšit, co by to bylo?*

- Výuku praktického vyučování

Otázka č. 11 - *Pokud jste vybrali první nebo druhou možnost, uveďte, co byste konkrétně zlepšili.*

Praxi ve škole

Otázka č. 12 - V rámci výuky jezdíte na exkurze spojené s Vaším oborem?

- Ano

Otázka č. 13 - Pokud na exkurze jezdíte uveďte, na jakých jste dosud byli.

Cukrovar

Otázka č. 14 - Uvítali byste více exkurzí?

- Ano

Otázka č. 15 - Využijete získané znalosti z exkurzí na odborné praxi?

- Někdy

Otázka č. 16 - Do jaké míry na stupnici od 1 do 5 využijete praktické znalosti získané na odborné praxi v teoretické výuce?

Příčemž 1 je nejméně, 5 nejvíce

- *
- **
- ***
- ****

Otázka č. 17 - Dokážou Vás učitelé teorie a praxe namotivovat k lepším výkonům na odborné praxi?

- Ano

Otázka č. 18 - Jak by podle Vás měla taková motivace vypadat?

Povzbuzení že to zvládneme, prostředí

Otázka č. 19 - Jak s Vámi komunikují učitelé teorie a praxe, pokud nerozumíte probíranému tématu nebo máte nějaký problém?

- Okamžitě, ihned pomůžou

Otázka č. 20 - Ovlivňuje Vás nějak tato komunikace?

- Jiné – to záleží na situaci

Otázka č. 21 - Absolvovali jste v rámci školy nějaké kurzy spojené se studijním oborem? Například baristický kurz, kurz vyřezávání ovoce...

- Ano

Otázka č. 22 - Máte na škole nějaký motivační program? Pokud ano uveďte jaký.

- Ano - Autoškola

Otázka č. 23 - Máte předem nastavený čas odchodů a příchodů na pracoviště? Pokud ano, dodržujete je?

- Ano - Ano

Otázka č. 24 - Zadávají Vám na odborných praxích opakovaně stejnou práci, nebo máte vždy jiný úkol?

Jak kdy, převážně stejnou

Otázka č. 25 - Kde vykonáváte odbornou praxi?

- Cukrárna

Příloha č. 4: Ukázka vyplnění dotazníkového šetření od žáka 3. ročníku

Otázka č. 1 - Vaše pohlaví

- Žena

Otázka č. 2 - Který ročník právě studujete

- Třetí

Otázka č. 3 - Z jakého důvodu jste si vybrali tento studijní obor?

- Přišlo mi to jako správná volba, nevěděl/la jsem kam jinam jít

Otázka č. 4 - Kdybyste se měli znovu rozhodnout, rozhodli byste se stejně?

- Nevím

Otázka č. 5 - Splňuje obor Vaše očekávání?

- Ne, čekal/a jsem něco jiného

Otázka č. 6 - Baví Vás tento obor?

- Někdy

Otázka č. 7 - Pokud jste vybrali „Ne, nebo Někdy“, uveďte, proč Vás tento obor nebaví.

Nedělám to, co bych se naučit chtěla, a to co by mě zajímalo

Otázka č. 8 - Co máte v plánu po absolvování studia?

- Jít na nástavbové studium (maturitní obor)

Otázka č. 9 - Jaká je vybavenost pracovními pomůckami a nástroji na Vašich odborných praxích?

- Průměrná, není nijak v rozporu s BOZP

Otázka č. 10 - Kdybyste měli možnost něco zlepšit, co by to bylo?

- Výuku praktického vyučování

Otázka č. 11 - Pokud jste vybrali první nebo druhou možnost, uveďte, co byste konkrétně zlepšili.

Dostat se k zajímavé práci, líp nás připravit na zkoušky

Otázka č. 12 - V rámci výuky jezdíte na exkurze spojené s Vaším oborem?

- Ne

Otázka č. 13 - Pokud na exkurze jezdíte uveďte, na jakých jste dosud byli.

Otázka č. 14 - Uvítali byste více exkurzí?

- Ano

Otázka č. 15 - Využijete získané znalosti z exkurzí na odborné praxi?

- Ne

Otázka č. 16 - Do jaké míry na stupnici od 1 do 5 využijete praktické znalosti získané na odborné praxi v teoretické výuce?

Příčemž 1 je nejméně, 5 nejvíce

- *
- **
- ***

Otázka č. 17 - Dokážou Vás učitelé teorie a praxe namotivovat k lepším výkonům na odborné praxi?

- Ne

Otázka č. 18 - Jak by podle Vás měla taková motivace vypadat?

Zaměřit se na to co jakého studenta více zajímá a pomoci, aby se v tom více rozvíjel

---

Otázka č. 19 - Jak s Vámi komunikují učitelé teorie a praxe, pokud nerozumíte probíranému tématu nebo máte nějaký problém?

- Špatně, komunikují až po opakování dotazu

Otázka č. 20 - Ovlivňuje Vás nějak tato komunikace?

- Ano

Otázka č. 21 - Absolvovali jste v rámci školy nějaké kurzy spojené se studijním oborem? Například baristický kurz, kurz vyřezávání ovoce...

- Ne

Otázka č. 22 - Máte na škole nějaký motivační program? Pokud ano uveďte jaký.

- Nevím

Otázka č. 23 - Máte předem nastavený čas odchodů a příchodů na pracoviště? Pokud ano, dodržujete je?

- Ne
- Ano - Ano

Otázka č. 24 - Zadávají Vám na odborných praxí opakovaně stejnou práci, nebo máte vždy jiný úkol?

Záleží, spíš opakovanou

Otázka č. 25 - Kde vykonáváte odbornou praxi?

- Restaurace

